

**το συνταξιοδοτικό καθεστώς
των μόνιμων και αορίστου χρόνου
στο δημόσιο και τα νομικά του πρόσωπα**

Περιεχόμενα

Σκοπός της παρούσας θεματικής.....	4
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	4
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ.....	4
Ι) ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΜΟΝΙΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ - ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ.....	6
1. Νομοθετικό πλαίσιο που διέπει ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ των δημοσίων υπαλλήλων	6
2. Βασικές έννοιες	6
Α) ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	6
αα) ΠΑΛΛΑΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ.....	6
ββ) Προσλαμβανόμενοι για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1-1-2011 και προσληφθέντες για πρώτη φορά στο Δημόσιο πριν την 1-1-2011.	7
γγ) Ασφαλισμένοι που θεμελιώνουν δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 και ασφαλισμένοι που θεμελιώνουν δικαίωμα μετά την 31-12-2010.....	8
Β) Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος	8
Γ) Υπηρεσίες που λαμβάνονται υπόψη για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.....	9
Δ) ΟΡΙΟ Ηλικίας Συνταξιοδότησης.....	10
Ε) Συνταξιοδότηση άνευ ορίου ηλικίας.....	10
Ζ) Πρόωρη συνταξιοδότηση/μειωμένη σύνταξη	10
Η) Ενηλικίωση παιδιών.....	11
Υπάλληλοι που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010	11
Α) ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ/ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010.....	11
Β) Ποιοι έχουν θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31-12-2010 και συνεπεία αυτού δεν θίγονται από τις διατάξεις του νέου ασφαλιστικού νόμου.....	15
α) όλοι οι διορισθέντες μέχρι 31-12-1982.....	15
β) Διορισθέντες από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992.....	16
Γ. ΠΡΟΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ.....	16
ΟΙ ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ.....	17
Α) Γονείς με 3 ή περισσότερα παιδιά.....	17
Β) Συνταξιοδότηση ανδρών και γυναικών με ανήλικα παιδιά.....	19
Γ) Γυναίκες και άντρες υπάλληλοι με ανάπηρα παιδιά	20
Δ. ΑΝΔΡΕΣ και Γυναίκες με ανίκανη/-ο σύζυγο.	22
Ε. Λοιποί υπάλληλοι (άνδρες και γυναίκες με άγαμα παιδιά ή με ενήλικα παιδιά ή χωρίς παιδιά, χήροι/-ες και διαζευγμένοι/-ες χωρίς παιδιά, με άγαμα παιδιά και με ενήλικα παιδιά).....	23
ΣΤ. Γενικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (για υπαλλήλους που έχουν προσληφθεί/διοριστεί μετά την 01-01-1983	25
Ζ. ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ.....	26
Αναγνώριση πλασματικών χρόνων ασφάλισης για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και την προσαύξηση της σύνταξης.	27
1) ΠΟΙΟΙ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ Ν.3863/2010 ΚΑΙ 3865/2010.....	27
Α. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ.....	29
Β. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ	32
Γ. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	33
α) Χρόνος εκπαιδευτικής άδειας	33

ββ) Χρόνος άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιού.....	34
ΒΑΣΙΚΗ -ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	34
Τρόπος υπολογισμού της σύνταξης.....	36
II) ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ.....	38
A) ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	38
αα) Παλαιοί (μέχρι 31/12/1992) και νέοι (από 1/1/1993 και εφεξής) ασφαλισμένοι.....	38
ββ) Άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένοι	38
Β) Είδη συντάξεων	38
Γ) Γενικές προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης	39
Δ) ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ.....	39
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ.....	39
Σύνταξη γήρατος για τους παλαιούς ασφαλισμένους (μέχρι 31/12/102) με 4.500 Η.Ε.....	39
Α) Πλήρης σύνταξη γήρατος με το ελάχιστο όριο 4.500 Η.Ε. πριν το Ν. 3863/2010	39
Β) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ για πλήρη σύνταξη γήρατος από 1/1/2011 (μετά το Ν.3863/2010).....	40
Γ) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 4.500 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010.....	41
Δ) Προϋποθέσεις για ΜΕΙΩΜΕΝΗ σύνταξη γήρατος από 1/1/2011 (μετά το Ν. 3863/2010).....	41
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ γήρατος με 10.000 ημέρες εργασίας.....	42
Α) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 10.000 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010.....	42
Β) Προϋποθέσεις για πλήρη σύνταξη γήρατος από 1/1/2011 (μετά το Ν.3863/2010)	43
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 10500 Η.Ε. (35ετία)	44
Α) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010	44
Β) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 10500 Η.Ε. ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-2011	45
Γ) Για μειωμένη σύνταξη (μόνο βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών)	46
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 37ετία (δηλ. με 11.100 ημέρες εργασίας στην υποχρεωτική ασφάλιση), ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας	46
Α) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 37ετία (δηλ. με 11.100 ημέρες εργασίας στην υποχρεωτική ασφάλιση), ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας ΜΕΧΡΙ 31-12-2010	46
Β) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 11000 Η.Ε ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-2011.....	47
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ	47
Α) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010	47
Β) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010.....	48
Γ) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-2011	48
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΗΤΕΡΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΑ ΠΑΙΔΙΑ – ΣΥΖΥΓΟΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΜΕ 7.500 Η.Ε.	49
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΑ ΒΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.....	50
Α) Προϋποθέσεις πλήρους σύνταξης με 4.500 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010.	50
Β) Προϋποθέσεις πλήρους σύνταξης με 4.500 Η.Ε. από 1-1-2011	50
Γ) Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης στα ΒΑΕ με 10.500 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010	51
Δ) Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης στα ΒΑΕ με 10.500 Η.Ε. από 1-1-2011	51
Διαδοχική ασφάλιση.....	52
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:.....	54
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	54

Σκοπός της παρούσας θεματικής

Σκοπός της παρούσας ανάλυσης είναι η παροχή συμπυκνωμένης γνώσεως σε ένα ζήτημα που είναι εξαιρετικά πολύπλοκο και πολυσχιδές. Οι εκπαιδευόμενοι μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας θα είναι σε θέση αφενός να έχουν την απαιτούμενη θεωρητική κατάρτιση γύρω από τα συνταξιοδοτικά ζητήματα των εργαζομένων στο Δημόσιο και στα Νομικά του Πρόσωπα, αφετέρου να κατανοήσουν τις αλλαγές που έχουν επέλθει στο συνταξιοδοτικό σύστημα εν γένει μετά τη θέσπιση των νόμων 3863/2010 και 3865/2010 και όλες τις διατάξεις.

Η σημασία της παρούσας ενότητας, βέβαια, δεν είναι μόνο θεωρητική αλλά, αντιθέτως, διαθέτει εξέχουσα πρακτική σημασία, καθώς θα συνδράμει τα συνδικαλιστικά στελέχη τόσο στις δημόσιες τοποθετήσεις τους όσο και στη μεταλαμπάδευση της γνώσης αυτής στους συναδέλφους τους, καθώς το συνταξιοδοτικό βρίσκεται στο επίκεντρο του καθημερινού ενδιαφέροντος των υπαλλήλων.

Η παρούσα ανάπτυξη κινείται κατ' ανάγκη σε δύο άξονες: το συνταξιοδοτικό των δημόσιων υπαλλήλων, που έχουν ως ασφαλιστικό φορέα το Δημόσιο και το συνταξιοδοτικό των αόριστου χρόνου εργαζομένων, οι οποίοι υπάγονται κατά κανόνα στο ΙΚΑ. Ιδιαίτερες περιπτώσεις ασφαλισμένων (είτε μονοασφαλισμένων είτε σε καθεστώς παράλληλης ασφάλισης, για παράδειγμα στο ΕΤΑΑ) δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας ανάπτυξης παρά μόνον ακροθιγώς. Περαιτέρω, ομάδες υπαλλήλων με ιδιαίτερο νομικό καθεστώς, όπως μόνιμοι υπάλληλοι με ασφάλιση στο ΙΚΑ, είτε με τις κοινές διατάξεις είτε με τις διατάξεις του Δημοσίου, υπάγονται στην ανάπτυξη της παρούσας θεματικής, ανάλογα με το συνταξιοδοτικό καθεστώς που διαθέτουν, χωρίς να γίνεται ειδική μνεία σε αυτούς.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Η Κοινωνική Ασφάλιση έλαβε σάρκα και οστά μόλις πριν από έναν αιώνα. Η καθιέρωση του θεσμού στηρίχτηκε από την πρώτη στιγμή στην οικονομική συμμετοχή στα βάρη τριών παραγόντων: (1) των εργαζομένων, που συμμετέχουν με τις εισφορές τους, (2) του κοινωνικού συνόλου, που μετέχει με τις εισφορές του έμμεσα ή άμεσα (εργοδοτικές εισφορές – εισφορές υπέρ τρίτων), και (3) του κράτους, που ενισχύει τους Φ.Κ.Α.

Πρώτη η Γερμανία εφάρμοσε την υποχρεωτική ασφάλιση το 1881 και ακολούθησαν μέχρι τον 1^ο Παγκόσμιο Πόλεμο και οι υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης. Στην Ελλάδα με Β.Δ. του 1836 προβλέφθηκε η δημιουργία ειδικού ταμείου για την ασφάλιση των απόμαχων ναυτικών. Το ίδιο έτος θεσπίστηκε διά νόμου η ασφάλιση των δημόσιων υπαλλήλων. Το 1867 ιδρύθηκε το Ταμείο Συντάξεων των Υπαλλήλων της Εθνικής Τραπέζης, το 1882 συστήθηκε ειδικό ταμείο για την περίθαλψη εργαζομένων στα μεταλλεία, το 1900 το ταμείο ασφαλισμένων στην Τράπεζα Αθηνών κ.ά. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα πύκνωσαν τα κλαδικά ταμεία, αλλά ο βασικός σκοπός της κοινωνικής ασφάλισης, που ήταν η γενική και υποχρεωτική κάλυψη του πληθυσμού, ελάχιστα μπορούσε να ικανοποιηθεί, διότι τα ταμεία αυτά κάλυπταν μικρό αριθμό εργαζομένων, ενώ η ασφάλιση εξαρτιόταν από την συναίνεση του εργοδότη. Το 1922 με την θέσπιση του νόμου 2868, η κοινωνική ασφάλιση τέθηκε σε νέες βάσεις. Κάθε επιχείρηση με 70 τουλάχιστον εργαζομένους έπρεπε να προβεί σε σύσταση αυτόνομου ασφαλιστικού φορέα.

Στο μεταξύ ωριμάζε η ιδέα της καθολικής κοινωνικής ασφάλισης, που το έτος 1932 αποκρυσταλλώθηκε στο Ν. 5733/1932 «περί κοινωνικών ασφαλίσεων». Το 1934 ο εν λόγω νόμος αντικαταστάθηκε με τον Ν. 6298/34, που εφαρμόστηκε από 1.12.1937.

Με τον νόμο αυτό προβλέφθηκε η σύσταση του ΙΚΑ ως ενιαίου ασφαλιστικού φορέα για όλους τους εργαζομένους. Από την ασφάλιση του εν λόγω φορέα εξαιρούνται οι Δημόσιοι υπάλληλοι, οι κληρωτοί, οι υπηρέτες, οι αγρότες και οι μη έχοντες διαρκή εργασία. Ως πόροι του ταμείου ορίστηκαν εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών.

Ο ως άνω νόμος ίσχυσε μέχρι το 1951. Ακολούθησε ο Ν. 1846/51, που ισχύει μέχρι και σήμερα, αφού τροποποιήθηκε με τον Ν. 4104/1960. Η πιο σοβαρή παρέμβαση έγινε με τους Ν. 1902/1990 και 2084/1992. Η ασφαλιστικοί φορείς διακρίνονται σε α) φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλειας, β) σε φορείς που ασφαλίζουν εργαζομένους και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών, και γ) σε φορείς που ασφαλίζουν μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα και μισθωτούς του Δημοσίου και των ΔΕΚΟ.

Όσον αφορά στην συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού στην χώρα μας, ήδη από το 1975 η Κοινωνική ασφάλιση βρίσκει την πολιτειακή της υπόσταση και στο Σύνταγμα. Το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζει ότι «το Κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως ο νόμος ορίζει». Αλλά και από τα άρθρα 2, 5 και 21 αυτού εκφράζονται αρχές κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας. Βέβαια, στις συνταγματικές αυτές διατάξεις δεν μπορούν να στηριχτούν ανώγιμες αξιώσεις των πολιτών επί του είδους ή της έκτασης της ασφαλιστικής προστασίας σε θέματα που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο νομοθετικής ρύθμισης. Κατοχυρώνει όμως μία θεσμική εγγύηση, ώστε οι λοιπές λειτουργίες της Πολιτείας (εκτελεστική και νομοθετική) να λάβουν τα προσήκοντα μέτρα για ασφαλιστική κάλυψη του εργαζόμενου πληθυσμού.

Οι δεσμεύσεις που απορρέουν από το Σύνταγμα, συνεπώς, είναι οι εξής:

α. Όπου καθιερώνεται η υποχρεωτική ασφάλιση και η υποχρεωτική καταβολή εισφορών, η Κοινωνική Ασφάλιση (Κ.Α.) πρέπει να ασκείται είτε από το Κράτος απευθείας είτε από Ν.Π.Δ.Δ.

β. Όμως, η ασφάλιση καθαυτή δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά το θεσμικό υπόβαθρο για να θεμελιώσει έναντι του οικείου φορέα το δικαίωμα σε παροχές, όταν θα εμφανιστεί ένας ασφαλιστικό κίνδυνος από αυτούς που καλύπτει η Κοινωνική Ασφάλιση περί των οποίων θα γίνει λόγος αμέσως κατωτέρω. Για το λόγο αυτόν η μέριμνα της Πολιτείας για την Κοινωνική Ασφάλιση διασφαλίζεται με τη λειτουργία βιώσιμων ασφαλιστικών φορέων στηριζόμενων σε υγιή αναλογιστική βάση.

Η πρόσφατη ασφαλιστική μεταρρύθμιση (ν.3863 και 3865/2010) μετέβαλλε ριζικά την δομή του ασφαλιστικού συστήματος στην χώρα μας, καθώς με τις θεσπιζόμενες αλλαγές η συμμετοχή του Κράτους, που μέχρι τώρα αποτελούσε δομικό στοιχείο της κοινωνικής ασφάλισης, περιορίστηκε στην εγγύηση καταβολής ενός μέρους και μόνο της σύνταξης των συνταξιούχων (ήτοι της βασικής σύνταξης).

Ι) ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΜΟΝΙΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ - ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

1. Νομοθετικό πλαίσιο που διέπει ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ των δημοσίων υπαλλήλων

Η συνταξιοδότηση των δημόσιων υπαλλήλων διέπεται από τις διατάξεις του Π.Δ. 169/2007, το οποίο κωδικοποίησε σε ενιαίο κείμενο, με τον τίτλο «Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων», όλες τις διατάξεις, που ισχύουν για την απονομή των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων.

Το ως άνω κεντρικό νομοθέτημα υπέστη εκτεταμένες αλλαγές με την θέσπιση του Ν. 3863/2010 σε συνδυασμό προς τις διατάξεις του Ν. 3865/2010, που αφορά συγκεκριμένα τους ασφαλισμένους του Δημοσίου.

2. Βασικές έννοιες

Α) ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

αα) ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ

Παλιός Ασφαλισμένος θεωρείται ο υπάλληλος ο οποίος, ανεξάρτητα από το χρόνο διορισμού του στο Δημόσιο, έχει ασφαλιστεί για πρώτη φορά

σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου, **μέχρι 31-12-1992**.

Στο καθεστώς των παλαιών ασφαλισμένων υφίσταται περαιτέρω η διάκριση μεταξύ διορισθέντων σε Δημόσιο, ΟΤΑ και ΝΠΔΔ μέχρι την 31-12-1982 και διορισθέντων μετά την 31-12-1982. Μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών υφίστανται διαφοροποιήσεις τόσο στα ισχύοντα όρια ηλικίας και τα απαιτούμενα έτη για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και στην αναγνώριση χρόνου ασφάλισης, που έχει διανυθεί σε άλλον ασφαλιστικό φορέα πλην του Δημοσίου. Ειδικότερα, στους διορισθέντες μετά την 31-12-1982 (και ως ημερομηνία διορισμού νοείται η ημερομηνία, που φέρει το οικείο ΦΕΚ διορισμό ή η ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας, αν αυτή απέχει πλέον του μηνός από την ημερομηνία του ΦΕΚ) εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, με αποτέλεσμα ο χρόνος που έχει διανυθεί στην ασφάλιση άλλων ασφαλιστικών φορέων πλην του Δημοσίου να συνυπολογίζεται για την χορήγηση της σύνταξης.

Νέος ασφαλισμένος θεωρείται ο υπάλληλος ο οποίος, ανεξάρτητα από το χρόνο διορισμού του στο Δημόσιο, έχει ασφαλιστεί για πρώτη φορά σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου, **από 1-1-1993 και μετά**.

Στην έννοια των κατά τα ανωτέρω ασφαλιστικών οργανισμών κύριας ασφάλισης περιλαμβάνονται και αυτοί των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των κρατών στα οποία έχουν επεκταθεί οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί για την ασφάλιση των εργασιακά μετακινούμενων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ελβετία, Νορβηγία κ.λπ.).

Μετά την ψήφιση του νόμου 3865/2010 προκύπτουν δύο επιπρόσθετες διακρίσεις ασφαλισμένων:

ββ) Προσλαμβανόμενοι για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1-1-2011 και προσληφθέντες για πρώτη φορά στο Δημόσιο πριν την 1-1-2011.

Ειδικά για αυτή την κατηγορία, το άρθρο 2 παρ. 1 α του Ν. 3865/2010 προβλέπει ότι οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, της Βουλής, των ΝΠΔΔ, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού καθώς και οι ιερείς και υπάλληλοι των εκκλησιαστικών προσώπων δημόσιου δικαίου που προσλαμβάνονται για πρώτη φορά από 1-1-2011 και εφεξής υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (κοινό καθεστώς). Ως ημερομηνία πρόσληψης/διορισμού λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία που φέρει το ΦΕΚ διορισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάληψη υπηρεσίας θα λάβει χώρα μέσα σε ένα μήνα από την κοινοποίηση της πράξης του διορισμού, διαφορετικά ως ημερομηνία πρόσληψης νοείται η ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας. Επομένως, εάν ένας υπάλληλος έχει διοριστεί με βάση πράξη διορισμού προγενέστερη της 1-1-2011 και η ανάληψη υπηρεσίας λάβει χώρα μέσα σε ένα μήνα από την κοινοποίηση της

πράξης αυτής, τότε δεν θα υπαχθεί στην ασφάλιση του ΙΚΑ αλλά του Δημοσίου.

Επιπρόσθετα, στην υποκατηγορία αυτή πρέπει να τονιστεί, ότι η χρήση του όρου πρόσληψη (αντί του στενότερου όρου: διορισμός) επιτρέπει την ερμηνευτική προσέγγιση ότι υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ μόνο οι διοριζόμενοι οι οποίοι δεν διαθέτουν καμία προγενέστερη προϋπηρεσία πριν την 1-1-2011, ενώ, αντίθετα, για όσους διαθέτουν προηγούμενη προϋπηρεσία στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ (ασχέτως του χρόνου που έχει μεσολαβήσει μεταξύ της ασφάλισης αυτής και του διορισμού) ως φορέας ασφάλισης παραμένει το Δημόσιο.

Έτσι, υπάλληλος που διορίζεται με σχέση δημόσιου δικαίου για πρώτη φορά από την 1-1-2011 και μετά, έχει όμως προϋπηρεσία σε Δημόσιο, ΟΤΑ ή άλλο ΝΠΔΔ ή σε αντίστοιχες υπηρεσίες κράτους μέλους της Ε.Ε. ως τακτικός υπάλληλος ή λειτουργός ή συμβασιούχος με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αόριστου χρόνου ή ως ωρομίσθιος, ή με σύμβαση έργου που φέρει τα χαρακτηριστικά της εξαρτημένης εργασίας, δεν θα ασφαλιστεί στο ΙΚΑ, αλλά θα υπαχθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση του υπαλλήλου που μεταφέρεται/μετατάσσεται από άλλη δημόσια υπηρεσία, στην οποία η έναρξη της διανυθείσας υπηρεσίας προηγείται της 1-1-2011, αλλά ο χρόνος προϋπηρεσίας του σε αυτό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ανατρέχει πριν την ανωτέρω ημερομηνία.

γγ) Ασφαλισμένοι που θεμελιώνουν δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 και ασφαλισμένοι που θεμελιώνουν δικαίωμα μετά την 31-12-2010.

Η ως άνω διάκριση αποκτά θεμελιώδη σημασία, δεδομένου ότι από 1-1-2011 αυξάνονται σταδιακά τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης καθώς και τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης προκειμένου να δικαιούται ο ασφαλισμένος σύνταξη. Έτσι, για τον υπάλληλο που θεμελίωσε συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31-12-2010 εξακολουθούν να ισχύουν οι εναλλακτικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, τα κατά περίπτωση όρια ηλικίας για την καταβολή της σύνταξης και ο τρόπος υπολογισμού της όπως ίσχυαν πριν το νέο ασφαλιστικό νόμο. Οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης όσων θεμελίωσαν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31-12-2010 θα εκτεθούν αναλυτικά κατωτέρω.

Έτσι, θεωρείται ότι ο ασφαλισμένος έχει θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης όταν έχει συμπληρώσει τα αναγκαία χρόνια υπηρεσίας.

B) Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος

Με τον όρο θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος νοείται η συμπλήρωση του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου υπηρεσίας ή ασφάλισης (κατά περίπτωση), προκειμένου να έχει ο υπάλληλος δικαίωμα σε σύνταξη. Η

Θεμελίωση δεν συναρτάται με τη συμπλήρωση οποιουδήποτε ορίου ηλικίας, αλλά συνδέεται μόνο με τη συμπλήρωση του συντάξιμου χρόνου ή του χρόνου ασφάλισης.

Γ) Υπηρεσίες που λαμβάνονται υπόψη για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος

1. Στο χρόνο θεμελίωσης συναθροίζεται, για όσους έχουν προσληφθεί για πρώτη φορά στο Δημόσιο, σε ΟΤΑ ή σε ΝΠΔΔ μετά την 1-1-1983, κάθε χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο χρόνος αυτός δεν θα αξιοποιηθεί για τη συνταξιοδότηση από τον ανωτέρω φορέα.

2. Στο συνολικό χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση του δικαιώματος συνυπολογίζονται και υπηρεσίες που έχουν προσφερθεί στο Δημόσιο, στους ΟΤΑ και τα άλλα ΝΠΔΔ με οποιαδήποτε σχέση εργασίας (τακτικού, εκτάκτου, συμβασιούχου, ημερομισθίου και με σύμβαση έργου υπό προϋποθέσεις) καθώς και οι υπηρεσίες που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις (πηγή: Γενικό Λογιστήριο του Κράτους). Για τους προσληφθέντες μέχρι και 31-12-1982 δεν συνυπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ο χρόνος απασχόλησης με ασφάλιση στον ιδιωτικό τομέα, ενώ για τους προσληφθέντες μετά την 1-1-1983 ο εν λόγω χρόνος συνυπολογίζεται βάσει των διατάξεων περί διαδοχικής ασφάλισης.

3. Για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λαμβάνεται υπόψη και ο χρόνος απασχόλησης στην αλλοδαπή στην περίπτωση ειδικά των εκπαιδευτικών, που είναι παλαιοί ασφαλισμένοι, εφόσον πρόκειται για προϋπηρεσία σε σχολεία της αλλοδαπής για διδασκαλία σε τάξεις ελληνοπαίδων. Για τους παλαιούς ασφαλισμένους, εφόσον οι σχετικές εισφορές μεταφερθούν σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης της χώρας, καθώς και σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις, ο εν λόγω χρόνος δεν συνυπολογίζεται.

4. Μετά την έναρξη ισχύος των κοινοτικών κανονισμών 1408/1971, 574/1972 και 1606/1998, ο χρόνος απασχόλησης στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση του δικαιώματος, εφόσον (α) ο υπάλληλος είχε προσληφθεί μετά την 1-1-1983 και (β) σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο χρόνος απασχόλησής του στις χώρες μέλη της Ε.Ε. διανύθηκε στο Δημόσιο Τομέα.

5. Πέραν των υπηρεσιών, που λαμβάνονται υπόψη για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με βάση τις ήδη ισχύουσες διατάξεις, συνυπολογίζεται και ο πλασματικός χρόνος παιδιών και σπουδών, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που αυτοί αναγνωρίζονται ως συντάξιμοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3865/2010.

6. Ο χρόνος της στρατιωτικής υπηρεσίας (εφέδρου-κληρωτού) συνυπολογίζεται μαζί με την υπόλοιπη δημόσια υπηρεσία του υπαλλήλου για

τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος (με εξαγορά ή χωρίς εξαγορά).

Δ) ΟΡΙΟ Ηλικίας Συνταξιοδότησης

Ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης νοείται η ηλικία που πρέπει να έχει συμπληρώσει ο υπάλληλος προκειμένου, αφού έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, να δικαιούται να αποχωρήσει από την υπηρεσία του με την ταυτόχρονη καταβολή σύνταξης. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα χωρίς να έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτείται σε κάθε επιμέρους κατηγορία ασφαλισμένου, μπορεί να προβεί σε υποβολή παραίτησης, αποχωρώντας από την υπηρεσία του, χωρίς ωστόσο να δικαιούται σύνταξης μέχρι τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας. Σε αυτή την περίπτωση, η αρμόδια υπηρεσία συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους θα προβεί σε έκδοση της συνταξιοδοτικής πράξης, η καταβολή όμως της σύνταξης θα ανασταλεί μέχρι τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας. Σε διαφορετική περίπτωση, ο υπάλληλος μπορεί να παραμείνει στην υπηρεσία του μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας, οπότε η καταβολή της σύνταξής του θα ξεκινήσει αμέσως μετά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας (άρθρο 56 του π.δ. 169/2007, άρθρο 3 του Ν. 2084/1992 και άρθρο 6 του Ν. 3865/2010).

Ε) Συνταξιοδότηση άνευ ορίου ηλικίας

Ως συνταξιοδότηση άνευ ορίου ηλικίας νοείται η δυνατότητα αποχώρησης του υπαλλήλου από την Υπηρεσία του μετά τη συμπλήρωση συγκεκριμένου χρόνου ασφάλισης ή συντάξιμου χρόνου, κατά περίπτωση, οπότε η σύνταξη καταβάλλεται αμέσως χωρίς να είναι απαραίτητη η συμπλήρωση συγκεκριμένου ορίου ηλικίας. Η συνταξιοδότηση των υπαλλήλων άνευ ορίου ηλικίας δεν επιφέρει μείωση της σύνταξης, αφού δεν συνιστά πρόωρη συνταξιοδότηση (άρθρο 56 παρ. 2 του Π.Δ. 169/2007).

Ζ) Πρόωρη συνταξιοδότηση/μειωμένη σύνταξη

Με τον όρο πρόωρη συνταξιοδότηση νοείται η δυνατότητα που παρέχεται στον υπάλληλο, που έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα για καταβολή σύνταξης κατά πέντε χρόνια το ανώτερο πριν τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, με την ανάλογη μείωση της σύνταξης, που θα του καταβληθεί. Η εν λόγω μείωση εξαρτάται από το χρόνο που υπολείπεται από τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας καθεμιάς κατηγορίας και συνίσταται σε 1/267 για κάθε μήνα που

υπολείπεται για τη συμπλήρωση του κανονικού ορίου ηλικίας (ή 4,5% κατ' έτος), προκειμένου για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010. Μετά την πρόσφατη μεταρρύθμιση της ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, η εν λόγω «ποινή» ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα (ή 6% κατ' έτος) που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του κανονικού ορίου ηλικίας για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1-1-2011.

Η) Ενηλικίωση παιδιών

Μετά την θέσπιση των νόμων 3863/2010 και 3865/2010 ως ημερομηνία ενηλικίωσης των παιδιών θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν, με βάση την ημερομηνία γέννησης, το 18^ο έτος της ηλικίας τους. Η νέα ρύθμιση σαφώς ευνοεί μια σημαντική μερίδα γυναικών που για λίγους μήνες ή λίγες ημέρες έχασαν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν ως μητέρες ανηλίκων με μειωμένο ηλικιακό όριο, αφού η ενηλικίωση των παιδιών είχε προηγηθεί της ημερομηνίας θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Υπάλληλοι που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010

Α) ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ/ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Στην περίπτωση των ασφαλισμένων που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα μέχρι την 31-12-2010 εφαρμόζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, που ίσχυαν πριν την πρόσφατη ριζική αλλαγή του ασφαλιστικού συστήματος με τις διατάξεις του νόμου 3865/2010.

Το ισχύον μέχρι 31-12-2010 καθεστώς των επιμέρους κατηγοριών υπαλλήλων αναπτύσσεται στους πίνακες που ακολουθούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	Διορισθέντες έως 31.12.82 που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης έως 31.12.97			
		Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Ηλικία	Έτη υπηρεσίας συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.
1	Άνδρες		25	55	32
			ή 15	65	---

2	Γυν. ανύπαντρες ή διαζευγμένες ή χήρες χωρίς παιδιά ή με έγγαμα παιδιά		25	53	32
			ή 15	60	---
3	Γυν. παντρεμένες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά ή χήρες ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά	1992	15	53	22
		1993	15 ½	53	22 ½
		1994	16	53	23
		1995	16 ½	53	23 ½
		1996	17	53	24
		1997	17 ½	53	24 ½
		Από 1-1-93 & μετά οποτεδήποτε	15	60	---
4	Γυν. με άγαμα- ανήλικα ή ανάπηρα παιδιά (50% και άνω) ή με ανάπηρο σύζυγο με ποσοστό 67% άνω	1992	15	42	22
		1993	15 ½	42 ½	22 ½
		1994	16	43	23
		1995	16 ½	43 ½	23 ½
		1996	17	44	24
		1997	17 ½	44 ½	24 ½
		Από 1-1-93 & μετά οποτεδήποτε	15	60	---
5	Γυν. με τρία τουλάχιστον παιδιά και άνδρες χήροι ή διαζευγμένοι με τρία τουλάχιστον παιδιά (εφόσον έχουν την επιμέλεια)		---	---	20
		ή 15	65 (άνδρες)	---	
		οποτεδήποτε	15	60 (γυναίκες)	---
6	Εκπαιδευτικοί Αβάθμιας και Ββάθμιας	30 χρόνια υπηρεσίας		55	---

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	Διορισθέντες έως 31.12.82 που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.98			
		Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Ηλικία	Έτη υπηρεσίας για συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.
1	Άνδρες	1998	25	60 ½	32 ½
		1999	25	61	33
		2000	25	61 ½	33 ½

		2001	25	62	34
		2002	25	62 ½	34 ½
		2003	25	63	35
		2004	25	63 ½	35
		2005	25	64	35
		2006	25	64 ½	35
		2007	25	65	35
			ή 15	65	---
2	Γυναίκες ανύπαντρες ή διαζευγμένες ή χήρες χωρίς παιδιά ή με έγγαμα παιδιά	1998	25	58 ½	32 ½
		1999	25	59	33
		2000	25	59 ½	33 ½
		2001	25	60	34
		2002	25	60	34 ½
		2003	25	60	35
			ή 15	60	---
3	Γυναίκες παντρεμένες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά ή χήρες ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά	1998	17½	58½	22
		1999	17½	59	22 ½
		2000	17½	59 ½	23
		2001	17½	60	23 ½
			15	60	---
4	Γυναίκες με άγαμα- ανήλικα ή ανάπηρα παιδιά (50% και άνω) ή με ανάπηρο σύζυγο με ποσοστό 67% άνω	1998	17 ½	50	24½
			ή 15	60	---
5	Γυναίκες με τρία τουλάχιστον παιδιά και άνδρες χήροι ή διαζευγμένοι με τρία τουλάχιστον παιδιά (εφόσον έχουν την επιμέλεια)	οποτεδήποτε	---	---	20
			ή 15	65 (άνδρες)	---
			15	60 (γυναίκες)	---
6	Εκπαιδευτικοί Αβάθμιας & Ββάθμιας	30 χρόνια υπηρεσίας		55	---

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	Διορισθέντες από 1.1.83 και μετά			
		Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Ηλικία	Έτη υπηρεσίας για συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.
1	Άνδρες	1998	25	60 ½	37
		1999	25	61	
		2000	25	61 ½	
		2001	25	62	
		2002	25	62 ½	
		2003	25	63	
		2004	25	63 ½	
		2005	25	64	
		2006	25	64 ½	
		2007	25	65	
		οποτεδήποτε	35	58	
	15	65			
2	Γυναίκες ανύπαντρες ή διαζευγμένες ή χήρες χωρίς παιδιά ή με έγγαμα παιδιά	1998	25	58 ½	37
		1999	25	59	
		2000	25	59 ½	
		2001	25	60	
		οποτεδήποτε	35	58	
	15	60			
3	Γυναίκες με άγαμα-ανήλικα ή ανάπηρα παιδιά (50% και άνω) ή με ανάπηρο σύζυγο με ποσοστό 67% άνω	οποτεδήποτε	25	50	37
			15	60	
4	Γυναίκες με τρία τουλάχιστον παιδιά και άνδρες χήροι ή διαζευγμένοι με τρία τουλάχιστον παιδιά (εφόσον έχουν την επιμέλεια)	οποτεδήποτε	15	65 (άνδρες)	20
			15	60 (γυναίκες)	
5	Εκπαιδευτικοί Αβάθμιας και Ββάθμιας εκπαίδευσης	30 χρόνια υπηρεσίας		60	---

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ασφαλισθέντες από 1-1-1993 και μετά		
	Έτη υπηρεσίας και όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης	Ο.Η. (για πρόωρη – μειωμένη σύνταξη)	Έτη υπηρεσίας για συνταξιοδότηση Α.Ο.Η.
Άνδρες και γυναίκες	15/65	60	37
Γυναίκες με ανήλικα ή ανίκανα παιδιά	20/55	50	37
Γυναίκες με τρία (3) και άνω παιδιά	20/56 (3 παιδιά) 20/53 (4 παιδιά) 20/50 (5 παιδιά και άνω)	-	37

Β) Ποιοι έχουν θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31-12-2010 και συνεπεία αυτού δεν θίγονται από τις διατάξεις του νέου ασφαλιστικού νόμου

α) όλοι οι διορισθέντες μέχρι 31-12-1982

Σε αυτή την κατηγορία διακρίνουμε περαιτέρω:

αα) οι έγγαμες γυναίκες (με ή χωρίς παιδιά) έχουν συμπληρώσει 24,5 έτη ασφάλισης και συνεπεία αυτού μπορούν να αποχωρήσουν χωρίς όριο ηλικίας·

ββ) όσοι έχουν συμπληρώσει ή θα συμπληρώσουν και μετά το έτος 2010 35 έτη υπηρεσίας, οπότε αποχωρούν χωρίς όριο ηλικίας· από τα 35 έτη, τα 25 πρέπει να είναι πραγματική δημόσια υπηρεσία (συμπεριλαμβανομένης και της στρατιωτικής θητείας), ενώ τα υπόλοιπα μπορούν να έχουν διανυθεί και στον ιδιωτικό τομέα, οπότε απαιτείται εξαγορά χρόνου.

Στην κατηγορία αυτή, οι υπάλληλοι μπορούν να αποχωρήσουν και με λιγότερα έτη, εάν συμπλήρωναν το χρόνο της 25ετίας στο διάστημα από 1-1-1998 μέχρι και 1-1-2002. Έτσι, εάν κάποιος συμπλήρωσε 25ετία το έτος 2001, τότε αποχωρεί χωρίς όριο ηλικίας στα 34 έτη υπηρεσίας, εάν συμπλήρωσε την 25ετία το έτος 2002, τότε απαιτούνται για τη χωρίς όριο ηλικίας συνταξιοδότησή του 34,5 έτη ασφάλισης κ.ο.κ.

β) Διορισθέντες από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992.

αα) μητέρες με ανήλικά τέκνα, που στις 31-12-2010 έχουν συμπληρώσει 25 έτη (συμπεριλαμβανομένης και της διαδοχικής ασφάλισης) και έχουν ανήλικο παιδί κατά τη συμπλήρωση της 25ετίας· σύνταξη καταβάλλεται στο 50^ο έτος της ηλικίας, ακόμα και εάν το 50^ο έτος συμπληρώνεται μετά την 1-1-2011.

ββ) μητέρες με 3 παιδιά και άνω· για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος στην κατηγορία αυτή απαιτείται η συμπλήρωση 20 ετών υπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένου και χρόνου διαδοχικής ασφάλισης), ενώ δεν ενδιαφέρει η ηλικία των παιδιών, αρκεί να υπήρχαν τρία τουλάχιστον τέκνα κατά την ημέρα συμπλήρωσης της 20ετίας. Στην κατηγορία αυτή οι υπάλληλοι αποχωρούν χωρίς όριο ηλικίας.

γγ) γυναίκες έγγαμες ή άγαμες, μητέρες με ενήλικα παιδιά· οι ασφαλισμένες της εν λόγω κατηγορίας αποχωρούν με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους, εφόσον έχουν συμπληρώσει 25 έτη υπηρεσίας κατά την 1-1-2011.

δδ) όσοι άνδρες συμπλήρωσαν 25ετία· το όριο ηλικίας στην κατηγορία αυτή ασφαλισμένων σχετίζεται με το χρόνο συμπλήρωσης της 25ετίας· έτσι, εάν συμπληρώθηκε η 25ετία το έτος 1998, το όριο ηλικίας ανέρχεται στα 60,5 έτη, εάν συμπληρώθηκε στο έτος 1999, στο 61^ο έτος, κ.ο.κ.

εε) άνδρες και γυναίκες ασφαλισμένοι, που έχουν συμπληρώσει 35 συντάξιμα έτη στις 31-12-2010 αποχωρούν με τη συμπλήρωση του 58^{ου} έτους της ηλικίας τους, ανεξάρτητα από το αν αυτό συμπληρωθεί μετά την 1-1-2011.

στστ) όσοι έχουν συμπληρώσει 37 συντάξιμα έτη αποχωρούν οποτεδήποτε χωρίς όριο ηλικίας.

Για τις υπόλοιπες κατηγορίες ασφαλισμένων επέρχεται σαρωτική μεταβολή των ορίων ηλικίας και των απαιτούμενων ετών εργασίας για την θεμελίωση και τη λήψη σύνταξης.

Γ. ΠΡΩΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

Οι γυναίκες ασφαλισμένες από 1-1-1983 μέχρι και 31-12-1992, εφόσον συμπλήρωναν εικοσιπενταετία μέσα στο 2010, μπορούν να λάβουν τη σύνταξή τους με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους, ενώ για τους άνδρες ασφαλισμένους της ίδιας κατηγορίας το όριο αυτό ανέρχεται στα 65. Παρέχεται, ωστόσο, η δυνατότητα στους άνδρες να συνταξιοδοτηθούν στα 60 λαμβάνοντας πρόωρη σύνταξη, ενώ για τις γυναίκες υπαλλήλους το όριο ηλικίας για πρόωρη σύνταξη ανέρχεται στα 55. Βεβαίως, σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησης επέρχεται μείωση της

καταβαλλόμενης σύνταξης κατά 4,5% για κάθε έτος που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για την χορήγηση πλήρους σύνταξης, ανά κατηγορία ασφαλισμένου.

Από την 1-1-2011 αυξάνεται αντίστοιχα και το όριο ηλικίας ασφαλισμένων για τη λήψη μειωμένης σύνταξης όσον αφορά στις γυναίκες ασφαλισμένες, το οποίο διαμορφώνεται ανάλογα με το έτος θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, δηλαδή ανάλογα με τη συμπλήρωση της κρίσιμης 25ετίας.

Έτσι, τα όρια ηλικίας για τη λήψη μειωμένης και πλήρους σύνταξης εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Έτος θεμελίωσης	έτη υπηρεσίας	Ο.Η (πλήρης)	Ο.Η (μειωμένη)
2010	25	60	55
2011	25	61	56
2012	25	63	58
2013	25	65	60

ΟΙ ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

Ο Ν. 3865/2010 προβαίνει σε σταδιακή αλματώδη αύξηση των ορίων ηλικίας, που στις περισσότερες κατηγορίες ασφαλισμένων ολοκληρώνεται μέχρι το έτος 2015.

A) Γονείς με 3 ή περισσότερα παιδιά

α) Μέχρι την ισχύ του Ν. 3865/2010 η συνταξιοδοτική νομοθεσία παρείχε τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στις γυναίκες υπαλλήλους μητέρες τριών τουλάχιστον παιδιών μετά τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας και ανεξάρτητα από την προσωπική/οικογενειακή κατάσταση της υπαλλήλου και την ηλικία των παιδιών. Οι άντρες ασφαλισμένοι με τρία τουλάχιστον παιδιά μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις μόνο στην περίπτωση, που τελούσαν σε κατάσταση χηρείας και είχαν τρία τουλάχιστον παιδιά ή ήταν διαζευγμένοι με τρία τουλάχιστον παιδιά, εφόσον είχαν την επιμέλεια αυτών με δικαστική απόφαση.

Με το νέο ασφαλιστικό νόμο, από 1-1-2011, στο πλαίσιο της εξίσωσης ανδρών και γυναικών ασφαλισμένων, που τελούν στις ίδιες προσωπικές και οικογενειακές συνθήκες, καταργείται η ως άνω προϋπόθεση για τους άνδρες ασφαλισμένους και παρέχεται η δυνατότητα σε αυτούς, εφόσον έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά, να συνταξιοδοτηθούν με τις ίδιες προϋποθέσεις, που ισχύουν για τις γυναίκες υπαλλήλους. Παράλληλα, αυξάνονται από 1-1-2011, και για τους άντρες και για τις γυναίκες, τόσο ο ελάχιστος απαιτούμενος για τη θεμελίωση του δικαιώματος χρόνος συντάξιμης υπηρεσίας ή ασφάλισης σε 21, 23 και τελικώς 25 έτη για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία τα έτη 2011, 2012 και 2013, αντίστοιχα. Παράλληλα, θεσπίζεται ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης το 52^ο, το 55^ο και το 65^ο για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία το έτος 2011, 2012 και 2013, αντίστοιχα.

Το δικαίωμα συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής μπορεί να ασκηθεί και από τους δύο γονείς. Παράλληλα, όσες γυναίκες υπάλληλοι ή άνδρες χήροι ή διαζευγμένοι, εφόσον έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους με δικαστική απόφαση, έχουν συμπληρώσει μέχρι 31-12-2010 εικοσαετή συντάξιμη υπηρεσία ή ασφάλιση, εξακολουθούν να δικαιούνται σύνταξη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, οποτεδήποτε και εάν αποφασίσουν να αποχωρήσουν.

Οι ευνοϊκές ρυθμίσεις των τρίτεκνων ανδρών υπαλλήλων που εισάγονται με το νόμο 3865/2010 εφαρμόζονται και για τους τρίτεκνους άνδρες υπαλλήλους, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει εικοσιπενταετία εντός του 2010 και συνεπεία αυτού έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με το αντίστοιχο σε κάθε περίπτωση όριο ηλικίας. Έτσι, άνδρας τρίτεκνος που στις 31-12-2010 είχε συμπληρώσει εικοσιπενταετή υπηρεσία μπορεί το έτος 2011 να αποχωρήσει από την εργασία του με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους της ηλικίας του.

Για όσους υπαλλήλους συμπληρώνεται η εικοσαετία το έτος 2011 για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος πρέπει να συμπληρωθούν είκοσι ένα έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ή ασφάλισης και για να είναι δυνατή η καταβολή της σύνταξης, θα πρέπει να συμπληρωθεί το 52^ο έτος της ηλικίας τους, οποτεδήποτε και εάν αυτό συμβεί. Για τους ασφαλισμένους που συμπληρώνουν την εικοσαετία εντός του έτους 2012, για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος θα πρέπει να συμπληρωθούν είκοσι τρία έτη ασφάλισης και η καταβολή της σύνταξης θα ξεκινήσει με την συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας του ασφαλισμένου.

Τέλος, για όσους υπαλλήλους (άντρες ή γυναίκες) η εικοσαετία συμπληρώνεται το έτος 2013, για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτείται η συμπλήρωση είκοσι πέντε συντάξιμων ετών ή ετών ασφάλισης και η σύνταξη θα καταβληθεί στους εν λόγω υπαλλήλους με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους. Όπως και ανωτέρω εκτέθηκε, μετά τη συμπλήρωση της εικοσαετίας (θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος) και ακόμα και μετά τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας, η παραμονή του υπαλλήλου στην υπηρεσία δεν θίγει το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό του δικαίωμα.

Σε περίπτωση, που ο ασφαλισμένος την 1-1-2011 δεν συμπληρώνει την κρίσιμη για τη θεμελίωση εικοσαετία, τότε μπορεί να θεμελιώσει δικαίωμα

με την αναγνώριση του προβλεπομένου στο Ν. 3865/2010 πλασματικού χρόνου, οπότε και θα προσδιοριστεί το κρίσιμο μέγεθος του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, που θα ακολουθήσει.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θεμελίωση μέχρι 31-12-2010		Θεμελίωση από 1-1-2011 και μετά		
	Έτη θεμελίωσης	Ο.Η.	Έτος συμπλήρωσης 20ετίας	Έτη, που απαιτούνται για την θεμελίωση	Ο.Η.
Άνδρες * και γυναίκες με τρία (3) τουλάχιστον παιδιά	20	Α.Ο.Η.	2011	21	52
			2012	23	55
			2013	25	65
			* (εφόσον είναι χήροι ή έχουν την επιμέλεια, με δικαστική απόφαση, των παιδιών)		

Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι, για τους διορισθέντες μετά την 1-1-1983 στους οποίους για την συμπλήρωση της εικοσαετίας συνυπολογίζεται και χρόνος ασφάλισης στον ιδιωτικό τομέα, η συνταξιοδότηση ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας αφορά μόνο στην τμηματική σύνταξη, που απονέμεται από το Δημόσιο. Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος επιλέξει την άμεση καταβολή και της τμηματικής σύνταξης, που αναλογεί στον χρόνο ασφάλισης, που έχει διανυθεί και στον άλλο ασφαλιστικό φορέα, τούτο μπορεί να συμβεί μόνο με την ανάλογη μείωση της σύνταξης αυτής κατά ποσοστό 3% για κάθε έτος πριν από το κατά περίπτωση ηλικιακό όριο του συμμετέχοντος φορέα (π.χ. ΙΚΑ).

Το ισχύον μέχρι 31-12-2010 καθεστώς της κατηγορίας αυτής, αλλά και το νέο καθεστώς, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μετά την 1-1-2011, εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

B) Συνταξιοδότηση ανδρών και γυναικών με ανήλικα παιδιά

Στο πλαίσιο της εξίσωσης των ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών υπαλλήλων παρέχεται η δυνατότητα και στους άνδρες δημόσιους υπαλλήλους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1-1-2011 και μετά, έχοντας κατά το χρόνο της θεμελίωσης ανήλικο παιδί, να συνταξιοδοτούνται με το ίδιο ηλικιακό όριο, που ισχύει για τις γυναίκες υπαλλήλους μητέρες ανήλικων τέκνων.

Έτσι, και για τους άνδρες και για τις γυναίκες, που συμπληρώνουν 25 έτη συντάξιμης υπηρεσίας ή 25 έτη ασφάλισης το 2011 και κατά τον κρίσιμο

χρόνο έχουν ανήλικο παιδί, η καταβολή της σύνταξης θα είναι δυνατή με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους της ηλικίας τους, ενώ για όσους συμπληρώνουν την ως άνω 25ετία το 2012 η καταβολή της σύνταξης θα είναι δυνατή με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας τους. Για όσους συμπληρώνουν την 25ετία από 1-1-2013 και εφεξής παύει πλέον η ευνοϊκή συνταξιοδοτική μεταχείριση

τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών υπαλλήλων με ανήλικο τέκνο, και το κοινό όριο ηλικίας ορίζεται στο 65^ο έτος.

Τα ανωτέρω όρια δεν ισχύουν για όσους υπαλλήλους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τη συμπλήρωση της κρίσιμης 25ετίας μέχρι 31-12-2010. Αυτό ισχύει τόσο για τις γυναίκες ασφαλισμένες μητέρες ανηλίκων, οι οποίες αποχωρούν με τα ευνοϊκά όρια ηλικίας που ίσχυαν μέχρι 31-12-2010, όσο και για τους άνδρες υπαλλήλους οι οποίοι αποχωρούν με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους.

Το συνταξιοδοτικό καθεστώς της κατηγορίας αυτής υπαλλήλων, τόσο όταν θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31-12-2010 όσο και μετά από την 1-1-2011, εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θεμελίωση μέχρι 31-12-2010		Θεμελίωση από 1-1-2011		
	Έτη θεμελίωσης	Ο.Η.	Έτος συμπλήρωσης 25ετίας	Έτη θεμελίωσης	Ο.Η.
Γυναίκες με ανήλικο παιδί	25	50	2011	25	52
			2012	25	55
			2013	25	65
Άνδρες με ανήλικο παιδί	25	65	2011	25	52
			2012	25	55
			2013	25	65

Γ) Γυναίκες και άντρες υπάλληλοι με ανάπηρα παιδιά

Με την προϊσχύσασα του νέου ασφαλιστικού νόμου νομοθεσία, γυναίκα υπάλληλος η οποία είχε ανάπηρο παιδί, για το οποίο είχε γνωματεύσει η Ανώτατη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή, ότι είχε ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, μπορούσε μετά τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού της δικαιώματος να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας της, εφόσον δεν ίσχυε για την περίπτωση της άλλο ακόμη πιο ευνοϊκό ηλικιακό όριο. Η ανικανότητα του παιδιού έπρεπε να συντρέχει κατά το χρόνο θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος (δηλαδή την 25ετία).

Για τους άνδρες υπαλλήλους με ανάπηρο τέκνο δεν ίσχυε η ευνοϊκή μεταχείριση των γυναικών και συνακόλουθα αυτοί συνταξιοδοτούνταν με τη συμπλήρωση 25ετίας στο 65^ο έτος της ηλικίας τους.

Από 1-1-2011 αφενός δεν μεταβάλλεται ο ελάχιστος χρόνος, που απαιτείται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αφετέρου το ποσοστό αναπηρίας, που απαιτείται να φέρει το παιδί προκειμένου ο γονέας να τύχει ευνοϊκότερης συνταξιοδοτικής αντιμετώπισης αυξάνεται από 50% σε 67%, ενώ τίθεται πλέον και η πρόσθετη προϋπόθεση το ποσοστό αυτό να συνεπάγεται και απόλυτη αδυναμία άσκησης οποιουδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος.

Τέλος, οι νέες διατάξεις του Ν. 3865/2010 έχουν πλέον εφαρμογή και στους άνδρες υπαλλήλους με ανίκανο παιδί, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, που ισχύουν και για τις γυναίκες. Οι ανωτέρω διατάξεις, βεβαίως, δεν εφαρμόζονται σε όσους άντρες υπαλλήλους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τη συμπλήρωση 25ετίας μέχρι την 31-12-2010, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους. Αρμόδιο όργανο για τη διαπίστωση της ανικανότητας του παιδιού και του ποσοστού αναπηρίας αυτού παραμένει η ΑΣΥΕ, ενώ το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί και από τους δύο γονείς.

Το ισχύον καθεστώς για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010, αλλά και για όσους το θεμελιώνουν μετά την 1-1-2011, εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θεμελίωση μέχρι 31-12-2010			Θεμελίωση από 1-1-2011			
	Έτη θεμελίωσης	Ποσοστό ανικανότητας	Ο.Η.	Έτη θεμελίωσης	Έτος θεμελίωσης	Ποσοστό ανικανότητας	Ο.Η.
Γυναίκες με ανάπηρα παιδιά	25	50% (με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε.)	50	25	οποτεδήποτε	67% (ανίκανο για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε.)	50
Άνδρες με ανάπηρα παιδιά	25	---	65	25	οποτεδήποτε	67% (ανίκανο για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε.)	50

Δ. ΑΝΔΡΕΣ και Γυναίκες με ανίκανη/-ο σύζυγο.

Με την προϋσχύουσα του νέου ασφαλιστικού νόμου (Ν.3865/2010) νομοθεσία, η γυναίκα υπάλληλος με ανίκανο σύζυγο για τον οποίο είχε γνωματεύσει η Ανωτάτη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή (Α.Σ.Υ.Ε.) ότι είχε ποσοστό ανικανότητας 67% και άνω μπορούσε, μετά την κατά περίπτωση θεμελίωση του συνταξιοδοτικού της δικαιώματος, να συνταξιοδοτηθεί, εφόσον είχε συμπληρώσει το 50ό έτος της ηλικίας της. Εξυπακούεται, ότι ευνοϊκότερες διατάξεις, που αφορούσαν είτε στα απαιτούμενα για τη θεμελίωση του δικαιώματός της είτε στο ισχύον όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, ετύγχαναν εφαρμογής. Οι άνδρες υπάλληλοι δεν ετύγχαναν ευνοϊκότερης συνταξιοδοτικής μεταχείρισης ως σύζυγοι με ανίκανη σύζυγο και ως εκ τούτου θεμελίωναν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τη συμπλήρωση 25ετούς πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας/ασφάλισης και σε περίπτωση αποχώρησής τους από την υπηρεσία η σύνταξη ήταν καταβλητέα με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους. Οι διατάξεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν για όσους θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010.

Στην περίπτωση, όμως, που άνδρας υπάλληλος με ανίκανη σύζυγο είχε 25ετή συντάξιμη υπηρεσία/ασφάλιση κατά την 31-12-2010, συνυπολογιζομένου σ' αυτήν και του χρόνου της στρατιωτικής του θητείας, που είχε αναγνωρίσει ως συντάξιμη με εξαγορά (άρα με θεμελιωμένο δικαίωμα), προβαίνοντας στην ανάκληση της αναγνωριστικής πράξης ή στον περιορισμό του αναγνωρισθέντος χρόνου κατά περίπτωση, δεν θα ανήκει πλέον στην κατηγορία εκείνων που θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την ως άνω ημεροχρονολογία, αλλά στην κατηγορία εκείνων, που θα θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 01-01-2011 και μετά, με συνέπεια να μπορούν να τύχουν εφαρμογής οι ευνοϊκότερες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που ισχύουν για τους άνδρες υπαλλήλους με ανίκανη σύζυγο κατά τη 2ετή μεταβατική περίοδο (έτη 2011 και 2012) στο πλαίσιο της εξίσωσης ανδρών και γυναικών ως προς τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης.

Με τις νέες ρυθμίσεις, που ισχύουν από 1-1-2011:

α) Για τους προσληφθέντες για πρώτη φορά στο Δημόσιο μετά την 1-1-1983, για τους οποίους ίσχυε η 25ετία, δεν επέρχεται καμία αλλαγή στον ελάχιστο χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

β) Το ποσοστό ανικανότητας που πρέπει να φέρει ο ανίκανος σύζυγος, προκειμένου να τύχει ο/η σύζυγος ευνοϊκότερης συνταξιοδοτικής μεταχείρισης, παραμένει 67%, προστιθεμένης όμως της επιπλέον προϋπόθεσης η ανικανότητα να συνεπάγεται την αδυναμία άσκησης κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος.

γ) Οι νέες ρυθμίσεις έχουν πλέον εφαρμογή και στους άνδρες υπαλλήλους με ανίκανη σύζυγο με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για τις γυναίκες (με τις οποίες τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες).

δ) Αρμόδιο όργανο για τη διαπίστωση της ανικανότητας του συζύγου και τον ορισμό του ποσοστού ανικανότητας είναι η Ανώτατη Στρατιωτική Υγειονομική Επιτροπή.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών με ανάπηνη/-ο σύζυγο παρατίθενται συνοπτικά στον ακόλουθο Πίνακα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θεμελίωση μέχρι 31-12-2010			Θεμελίωση από 1-1-2011			
	Έτη θεμελίωσης	Ποσοστό ανικανότητας	ΟΗ	Έτη θεμελίωσης	Έτος θεμελίωσης	Ποσοστό ανικανότητας	ΟΗ
Γυναίκες με ανάπηνο σύζυγο	25	67% (με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε.)	50	25	οποτεδήποτε	67% (ανάπηνο για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε.)	50
Άνδρες με ανάπηνη σύζυγο	25	---	65	25	οποτεδήποτε	67% (ανάπηνη για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε.)	50

Ε. Λοιποί υπάλληλοι (άνδρες και γυναίκες με άγαμα παιδιά ή με ενήλικα παιδιά ή χωρίς παιδιά, χήροι/-ες και διαζευγμένοι/-ες χωρίς παιδιά, με άγαμα παιδιά και με ενήλικα παιδιά)

Άνδρες και γυναίκες υπάλληλοι της εν λόγω κατηγορίας, που θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 διατηρούν ως όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότησή τους το 65^ο έτος και το 60^ο, αντίστοιχα, με παράλληλη διατήρηση της δυνατότητας να λάβουν μειωμένη σύνταξη μετά τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους και του 55^{ου} έτους της ηλικίας τους, αντίστοιχα, όποτε και αν αποχωρήσουν από την υπηρεσία μετά την 01-01-2011.

Για τις γυναίκες υπαλλήλους της κατηγορίας αυτής, με τις νέες ρυθμίσεις αυξάνεται σταδιακά, εντός τριών (3) ετών, το όριο ηλικίας για όσες θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 01-01-2011 και μετά, το οποίο διαμορφώνεται στο 61^ο για όσες θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2011, στο 63^ο για όσες θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2012 και στο 65^ο για όσες θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2013. Ο απαιτούμενος για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ή ασφάλισης δεν θίγεται από τις νέες ρυθμίσεις και εξακολουθεί να παραμένει ο ίδιος (25ετία).

Στο πλαίσιο της εξίσωσης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών, κατά τη διάρκεια της 2ετούς μεταβατικής περιόδου (2011 και 2012), μειώνεται το ισχύον μέχρι 31-12-2010 Ο.Η. συνταξιοδότησης των ανδρών από το 65^ο στο 61^ο έτος για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2011, στο 63^ο για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2012 και ορίζεται εκ νέου το 65^ο για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από το έτος 2013 και μετά. Έτσι, για όσους (άνδρες και γυναίκες) θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 01-01-2013 και εφεξής, θα ισχύει πλέον ενιαίο όριο ηλικίας για την καταβολή της σύνταξής τους, το 65ο.

Υπάλληλοι, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με την συμπλήρωση 25ετίας το 2011 θα λάβουν την σύνταξή τους εφόσον έχουν συμπληρώσει το 61^ο έτος της ηλικίας τους για πλήρη σύνταξη και το 56^ο έτος της ηλικίας τους για πρόωρη/μειωμένη. Υπάλληλοι που θα θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα (25ετία) το 2012 θα λάβουν την σύνταξή τους με τη συμπλήρωση του 63^{ου} έτος της ηλικίας τους για πλήρη σύνταξη και του 58^{ου} έτος της ηλικίας τους για πρόωρη/μειωμένη και, τέλος, υπάλληλοι που θα θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα (25ετία) από 01-01-2013 και εφεξής θα λάβουν τη σύνταξή τους με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους για πλήρη σύνταξη και του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους για πρόωρη/μειωμένη.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θεμελίωση μέχρι 31-12-2010			
	Έτη για θεμελίωση	Ο.Η.	Ο.Η. (για πρόωρη-μειωμένη σύνταξη)	
Άνδρες άγαμοι ή έγγαμοι ή χήροι ή διαζευγμένοι χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά	25	65	60	
Γυναίκες άγαμες ή έγγαμες ή χήρες ή διαζευγμένες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά	25	60	55	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θεμελίωση μέχρι 1-11-2011			
	Έτη για θεμελίωση	Έτος θεμελίωσης	Ο.Η.	Ο.Η.
Άνδρες και γυναίκες άγαμοι/-ες ή έγγαμοι/-ες ή χήροι/-ες ή διαζευγμένοι/-ες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά.	25	2011	61	56
	25	2012	63	58
	25	2013	65	60

ΣΤ. Γενικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (για υπαλλήλους που έχουν προσληφθεί/διοριστεί μετά την 01-01-1983

Με τις προϋσχύουσες του Ν. 3865/2010 διατάξεις, οι παραπάνω υπάλληλοι πέρα από τις κατά περίπτωση ειδικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είχαν και τις παρακάτω εναλλακτικές δυνατότητες συνταξιοδότησης:

- με τη συμπλήρωση 35ετούς πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας/ασφάλισης και του 58^{ου} έτους της ηλικίας τους, ή

- με τη συμπλήρωση 37ετούς πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας/ασφάλισης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας (Α.Ο.Η.).

Με τις νέες ρυθμίσεις επέρχονται αλλαγές στις προαναφερόμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης αυξανόμενων σταδιακά από 01-01-2011 τόσο του χρόνου της συντάξιμης υπηρεσίας, που πρέπει να συμπληρωθεί (από τα 35 έτη στα 40) όσο και του ηλικιακού ορίου από το 58ο στο 60^ο καταργούμενης πλέον της δυνατότητας συνταξιοδότησης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, με τη συμπλήρωση 37ετούς συντάξιμης υπηρεσίας/ασφάλισης. Δηλαδή, το όριο ηλικίας θα φτάσει το 65^ο έτος με λιγότερα από 40 χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας/ασφάλισης ή το 60^ο έτος με 40 χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας /ασφάλισης.

Η κρίσιμη «συνταξιοδοτική παράμετρος» για τη λειτουργικότητα της εν λόγω διάταξης είναι ο χρόνος θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, δηλ. ο χρόνος συμπλήρωσης 25ετούς πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας/ασφάλισης. Ανάλογα με το έτος που συμπληρώνεται αυτή, προσδιορίζονται τόσο η συνολική συντάξιμη υπηρεσία, που πρέπει να συμπληρώσει ο/η υπάλληλος (36, 37...40 έτη) όσο και η ηλικία που πρέπει να έχει για να είναι δυνατή η καταβολή της σύνταξης.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	<u>Θεμελίωση μέχρι</u> 31-12-2010 (συμπλήρωση 25ετίας)	<u>Θεμελίωση από 1-1-2011</u> (συμπλήρωση 25ετίας)	
		Έτος θεμελίωσης	Έτη συντάξιμης υπηρεσίας / ασφάλισης – Ο.Η.
Άνδρες και Γυναίκες	35 έτη/58 ετών ή 37 έτη Α.Ο.Η.	2011	36 έτη/58 ετών
		2012	37 έτη/59 ετών
		2013	38ετη/60 ετών
		2014	39 έτη/60 ετών
		2015	40 έτη/60 ετών

Ζ. ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ

Από 01-01-2013, στο πλαίσιο της εξίσωσης ανδρών και γυναικών υπαλλήλων «νέων ασφαλισμένων» ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους και της ισότητας μεταξύ «παλαιών» και «νέων» ασφαλισμένων:

α) αυξάνονται τα έτη υπηρεσίας -θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος των γυναικών υπαλλήλων με ανίκανα ή ανήλικα παιδιά από είκοσι (20) σε είκοσι πέντε (25) έτη· επίσης, αυξάνεται και μόνο για τις γυναίκες με ανήλικα παιδιά ή τρία (3) τουλάχιστον παιδιά το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, στο 65ο έτος.

β) μειώνεται το όριο ηλικίας ανδρών και γυναικών, με ανίκανα παιδιά, για μεν τους άνδρες από το 65^ο στο 50^ο έτος της ηλικίας τους, για δε τις γυναίκες από το 55^ο στο 50^ο.

Τα έτη για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, τα όρια ηλικίας και οι εν γένει προϋποθέσεις συνταξιοδότησης της ως άνω κατηγορίας εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα, τόσο για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 όσο και για όσους θεμελιώνουν από 1-1-2011 και μετά:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΙ ΙΣΧΥΕ ΠΡΙΝ ΤΟΝ Ν. 3865/2010 (μέχρι 31-12-2010)		ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΠΡΙΝ ΤΟΝ Ν. 3865/2010 (από 1-1-2011)
	Έτη υπηρεσίας και όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης	Ο.Η. (για πρόωρη – μειωμένη σύνταξη)	Έτη υπηρεσίας και όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης
Άνδρες και γυναίκες	15/65	60	15/65
Γυναίκες με ανίκανα παιδιά	20/55	50	25/50
Γυναίκες με ανήλικα παιδιά	20/55	50	15/65
Άνδρες με ανίκανα παιδιά	Δεν προβλεπόταν συνταξιοδότηση ανδρών με ανίκανα παιδιά. Ίσχυε η γενική προϋπόθεση 15 έτη/65 ετών.		25/50

Γυναίκες με τρία (3) και άνω παιδιά	20/56 (3) 20/53 (4) 20/50 (5 και άνω)	-	15/65
-------------------------------------	---	---	-------

Πρέπει δε να τονιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε από την διάταξη του άρθρου 2 παρ. 10 του ν.4024/2011, από 1-1-2016 οι συντάξεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου, αναπροσαρμόζονται κατ' έτος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Παράλληλα, από 1-1-2011 η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής νομοθεσίας. Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των φορέων Κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς το 65^ο έτος.

Περαιτέρω, σχετικά με τις αλλαγές, που έχει επιφέρει ο νέος ασφαλιστικός νόμος πρέπει, επίσης, να τονιστούν τα παρακάτω σημεία:

Αναγνώριση πλασματικών χρόνων ασφάλισης για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και την προσαύξηση της σύνταξης.

1) ΠΟΙΟΙ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ Ν.3863/2010 ΚΑΙ 3865/2010.

Με τις διατάξεις του Ν. 3863/2010 εισάγεται πλέον η έννοια της αναγνώρισης πλασματικού χρόνου τόσο για την προσαύξηση της σύνταξης όσο και για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Ο ίδιος νόμος προσδιορίζει ποιοι αναγνωριζόμενοι χρόνοι οδηγούν σε θεμελίωση και ποιοι λειτουργούν προσαυξητικά. Συγκεκριμένα, ως αναγνωρίσιμοι χρόνοι ορίζονται από τον νόμο οι εξής:

1) Η στρατιωτική θητεία (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης),

2) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης),

3) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες (αξιοποιείται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος),

4) ο χρόνος επιδότησης τακτικής ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες (αξιοποιείται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος),

5) ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο (2) έτη (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης),

6) ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο οποίος είναι ίσος με τα κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών της οικείας σχολής (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης),

7) ο χρόνος ανεργίας, μετά την υπαγωγή στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης),

8) ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας (αξιοποιείται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος),

9) ο χρόνος απεργίας (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης),

10) ο πλασματικός χρόνος του άρθρου 141 του Ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'), που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές και ανεξάρτητα του χρόνου γέννησης των παιδιών (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης),

11) ο χρόνος μαθητείας όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι ένα (1) έτος (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης), και

12) ο χρόνος αποδεδειγμένης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας πριν την εγγραφή στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Ε. και μέχρι πέντε (5) έτη, εφόσον δεν είχαν πληρωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές (αξιοποιείται και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης).

Οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή δώδεκα (12) έτη ασφάλισης. Ο συνολικός χρόνος ο οποίος, με βάση τα ανωτέρω, συνυπολογίζεται ή αναγνωρίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη. Ειδικότερα, ο χρόνος αυτός καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο:

α) σε τέσσερα **(4) έτη** για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους **2011**,

β) σε πέντε **(5) έτη** για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους **2012**,

γ) σε έξι (6) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2013 και

δ) σε επτά (7) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2014 και εφεξής.

Όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος μέχρι 31.12.2010, με προσμέτρηση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του Ν. 2084/1992, εφόσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31.12.2013, ακολουθούν τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που ισχύουν κατά το έτος 2010.

Ειδικότερα, στο Δημόσιο, εκ των ανωτέρω πλασματικών χρόνων αναγνωρίσιμοι είναι οι εξής:

A. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

Για πρώτη φορά στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου θεσπίζεται η αναγνώριση συντάξιμου χρόνου για κάθε παιδί. Ο χρόνος αυτός ανέρχεται σε ένα (1) έτος για το πρώτο παιδί, σε δύο (2) επί πλέον έτη για το δεύτερο παιδί και σε δύο (2) έτη για το τρίτο παιδί. Από το τέταρτο παιδί και πάνω δεν αναγνωρίζεται πλασματικός χρόνος. Σε κάθε περίπτωση, η αναγνώριση του ανωτέρω χρόνου δεν αφορά υπαλλήλους, που έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία πριν την 21-07-2010 (ημερομηνία έναρξης ισχύος των σχετικών διατάξεων), αφού στο άρθρο 19 του Ν. 3865/2010, που αναφέρεται στην έκταση εφαρμογής των διατάξεων του νόμου αυτού, δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη.

Αν και ο εν λόγω χρόνος αναφέρεται στις σχετικές διατάξεις ως «πλασματικός», λογίζεται ισοδύναμος με τις λοιπές θεμελιωτικές συντάξιμες υπηρεσίες, αφού τόσο η προσθήκη της σχετικής διάταξης στο άρθρο 11 του Π.Δ. 169/2007 όσο και ο σκοπός για τον οποίο θεσπίστηκε και τον οποίο εξυπηρετεί δεν επιτρέπουν διαφορετική ερμηνεία. Άρα δεν θα πρέπει να συγχέεται με τις εκπεφρασμένες σε τριακοστά πέμπτα ή πεντηκοστά προσαυξήσεις του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (άρθρο 15 του Π.Δ. 169/2007).

Οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις δεν έχουν εφαρμογή για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα την 31-12-2010, αφού οι διατάξεις του Ν. 3865/2010, σε συνδυασμό με αυτές της παρ. 7 του άρθρου Μόνου του Ν. 3847/2010, ρητά προβλέπουν ότι για τα πρόσωπα που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31-12-2010 δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του νέου νόμου και εξακολουθεί γι' αυτά να ισχύει ό, τι ίσχυε πριν το νέο ασφαλιστικό νόμο.

Επομένως, αφού για τα εν λόγω πρόσωπα δεν περιλαμβάνονταν στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους (θεμελίωση δικαιώματος κ.λπ.) αναγνώριση και προσμέτρηση πλασματικού χρόνου παιδιών, η διάταξη της παρ. 12 για την αναγνώριση/προσμέτρηση πλασματικού χρόνου παιδιών δεν

αφορά τα πρόσωπα (γονείς) που έχουν ήδη θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010. Ο χρόνος παιδιών δεν επηρεάζει σε καμία περίπτωση τη μισθολογική εξέλιξη του υπαλλήλου, αφού δεν συνιστά πραγματική δημόσια υπηρεσία.

Η ανωτέρω ερμηνεία, που δίνεται στο σύνολο των διατάξεων που αφορούν στην αναγνώριση του πλασματικού χρόνου, δεν φαίνεται καταρχήν να πείθει. Και τούτο, διότι επιτρέποντας στους υπαλλήλους που δεν έχουν κατοχυρώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31-12-2010 να προβούν σε αναγνώριση χρόνου υπηρεσίας δεν επέρχεται μόνο η θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος αλλά και η αντίστοιχη προσαύξηση της σύνταξής τους, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο υπολογισμός της σύνταξης στο Δημόσιο γίνεται σε τριακοστά πέμπτα. Έτσι, ένας υπάλληλος που θεμελίωσε με τη συμπλήρωση 25ετίας μέχρι 31-12-2010 συνταξιοδοτικό δικαίωμα θα μπορέσει να αποχωρήσει από την υπηρεσία του με σύνταξη υπολογιζόμενη σε 25/35. Αντίθετα, ένας υπάλληλος που δεν είχε θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης (γιατί είχε λιγότερα έτη της 25ετίας) μέχρι 31-12-2010 θα μπορέσει να αναγνωρίσει συνολικά μέχρι και 7 έτη μέχρι το έτος 2014, με αποτέλεσμα η σύνταξή του να προσαυξάνεται δραστικά (ήτοι 24 έτη υπηρεσίας + 4 από τη διανυόμενη υπηρεσία του μέχρι το 2014 + 7 πλασματικά έτη = 35 έτη υπηρεσίας). Η εν λόγω διάκριση, συνεπώς, πέραν της θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος επηρεάζει και τον υπολογισμό της σύνταξης, προκαλώντας δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος κατηγοριών ασφαλισμένων.

Η αναγνώριση πλασματικού χρόνου αφορά παιδιά που βρίσκονται εν ζωή. Ο αναγνωριζόμενος χρόνος λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση να έχει συμπληρώσει ο/η υπάλληλος 15ετή πραγματική δημόσια υπηρεσία. Ως δημόσια υπηρεσία νοείται η υπηρεσία που έχει διανυθεί στο Δημόσιο, σε ΟΤΑ ή σε ΝΠΔΔ (στην Ελλάδα ή σε χώρα μέλος της Ε.Ε.) με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου (π.χ. μόνιμου υπαλλήλου, υπαλλήλου με θητεία, υπαλλήλου με ΣΕΙΔΑΧ, υπαλλήλου με ΣΕΙΔΟΧ, ημερομισθίου κ.λπ.).

Το δικαίωμα αναγνώρισης του χρόνου αυτού μπορεί να ασκηθεί και από τους δύο γονείς, αφού από καμιά διάταξη του νόμου δεν περιορίζεται η άσκηση του δικαιώματος σε έναν από τους δύο γονείς. Το αντίθετο θα συνιστούσε παραβίαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας, αφού θα επιφύλασσε διαφορετική μεταχείριση έναντι του νόμου σε πρόσωπα που τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες. Σε περίπτωση, όμως, που ο/η υπάλληλος (γονέας) έχει χρόνο ασφάλισης και σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, ο πλασματικός χρόνος για παιδί ή για παιδιά αναγνωρίζεται ως συντάξιμος σε ένα μόνο φορέα κατ' επιλογή. Άρα, όταν ο/η υπάλληλος (γονέας) είναι ήδη συνταξιούχος του άλλου φορέα, θα ζητείται βεβαίωση για το αν έχει αναγνωρίσει ή όχι πλασματικό χρόνο παιδιού/παιδιών στον φορέα από τον οποίο έχει συνταξιοδοτηθεί. Ο χρόνος παιδιών μπορεί μεν να συνιστά, εφόσον αναγνωριστεί, συντάξιμο χρόνο/χρόνο ασφάλισης, επειδή όμως δεν είναι χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί σε χρόνο υπηρεσίας (ημέρες εργασίας/ασφάλισης), δεν συνυπολογίζεται στην απαιτούμενη 5ετία τακτικού - μόνιμου υπαλλήλου (1500 ημέρες εργασίας/ασφάλισης) που

πρέπει να έχει συμπληρωθεί στις περιπτώσεις όπου το Δημόσιο ως απονέμων φορέας εφαρμόζει τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης.

Ο αναγνωριζόμενος πλασματικός χρόνος για τα παιδιά, όσον αφορά στη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, αντιμετωπίζεται συνταξιοδοτικά με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται για τους άνδρες υπαλλήλους ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας (με διαφοροποίηση μόνο ως προς την καταβολή εισφοράς εξαγοράς του χρόνου αυτού). Ο/η υπάλληλος μπορεί να αναγνωρίσει και μέρος του συνολικού χρόνου που δικαιούται να αναγνωρίσει (σε μήνες).

Μετά την εκτέλεση της σχετικής αναγνωριστικής πράξης από την αρμόδια Διεύθυνση Συντάξεων, η πράξη αυτή δεν ανακαλείται ούτε τροποποιείται ως προς τον αναγνωριζόμενο με αυτή χρόνο. Μπορεί, πάντως, ο/η υπάλληλος που έχει αναγνωρίσει μέρος του συνολικού χρόνου που δικαιούται να ζητήσει με νέα αίτησή του την αναγνώριση του επιπλέον χρόνου που επιθυμεί.

Όσον αφορά στην διαδικασία αναγνώρισης, πρέπει να τονιστεί ότι η αναγνώριση του πλασματικού χρόνου απαιτεί την καταβολή εκ μέρους του γονέα εισφοράς εξαγοράς με ασφάλιστρο 6,67% (όση είναι και η εισφορά του υπαλλήλου για την κύρια σύνταξη) που υπολογίζεται επί των συντάξιμων αποδοχών του, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης. Ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη εκείνες επί των οποίων διενεργείται κράτηση για κύρια σύνταξη. Το ποσό της εισφοράς εξαγοράς προκύπτει από τη σχέση: Εισφορά εξαγοράς = (Συντάξιμες αποδοχές) X 6,67% X μήνες (που θα αναγνωριστούν).

Με τον νόμο 4002/2011 τροποποιήθηκε η διάταξη του άρθρου 6 παρ.12 του ν.3865/2010, που αφορά στην αναγνώριση του πλασματικού χρόνου παιδιών ως εξής: «15.α. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2011 και μετά, αναγνωρίζεται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ο οποίος ανέρχεται σε ένα (1) έτος για το πρώτο παιδί και σε δύο (2) έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο. Ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση, καθώς και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή πραγματική δημόσια υπηρεσία. β. Οι διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης έχουν εφαρμογή και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με συνυπολογισμό και του αναγνωριζόμενου, σύμφωνα με τα ανωτέρω, χρόνου μέχρι την 31.12.2010. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν μπορεί να υπερβαίνει, με συνυπολογισμό και της λοιπής συντάξιμης υπηρεσίας, το χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης, κατά περίπτωση».

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί, ότι μετά την θέσπιση του ν.4024/2011 (νέο μισθολόγιο), η αναγνώριση πλασματικού χρόνου κατέστη κατά κανόνα ακριβότερη, καθώς μεταβλήθηκαν οι συντάξιμες αποδοχές των υπαλλήλων. Έτσι, κατ' αρχήν φαίνεται να ευνοούνται οι υπάλληλοι, οι οποίοι είχαν υποβάλλει αίτηση για αναγνώριση πλασματικού χρόνου, μέχρι και τον Νοέμβριο του 2011.

Για τον αναγνωριζόμενο χρόνο εκδίδεται αναγνωριστική πράξη από την αρμόδια Διεύθυνση Συντάξεων μετά από αίτηση του γονέα συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Η πράξη αυτή υπόκειται στα ένδικα μέσα του άρθρου 66 του Π.Δ. 169/2007, ενώ η αίτηση του γονέα μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε, ακόμα και κατά τη συνταξιοδότηση, αφού από καμία διάταξη του νόμου δεν προβλέπεται η υποβολή της σχετικής αίτησης εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

B. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Για πρώτη φορά στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου θεσπίζεται η αναγνώριση ως συντάξιμων των ετών σπουδών του/της υπαλλήλου για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μόνο στους υπαλλήλους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 01-01-2011 και αφορά τόσο τους «παλαιούς» όσο και τους «νέους» ασφαλισμένους.

Άρα οι σχετικές διατάξεις δεν αφορούν όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31-12-2010 καθώς και όσους έχουν αποχωρήσει ήδη από την υπηρεσία πριν την ως άνω ημεροχρονολογία (και στις δύο περιπτώσεις). Η προσθήκη των σχετικών με την αναγνώριση των ετών σπουδών διατάξεων στο άρθρο 11 του Π.Δ. 169/2007 καθώς και ο χαρακτηρισμός του «χρόνου σπουδών» ως χρόνου πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας τον καθιστά ισοδύναμο με τις λοιπές θεμελιωτικές συντάξιμες υπηρεσίες και ως εκ τούτου λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για τον υπολογισμό – προσαύξηση της σύνταξης.

Η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με την αναγνώριση/προσμέτρηση ετών σπουδών σε καμιά περίπτωση δεν ανατρέχει πριν την 01-01-2011. Ο αναγνωριζόμενος χρόνος σπουδών δεν επηρεάζει σε καμιά περίπτωση τη μισθολογική εξέλιξη του υπαλλήλου, αφού δεν συνιστά πραγματική δημόσια υπηρεσία. Χρόνος σπουδών, που συμπίπτει με συντάξιμο χρόνο ή χρόνο ασφάλισης δεν μπορεί να αναγνωριστεί συντάξιμος με βάση τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Απαραίτητη προϋπόθεση για να προβεί ο υπάλληλος σε αναγνώριση ως συντάξιμων των ετών σπουδών είναι να έχει συμπληρώσει υπηρεσία 12 ετών (όχι κατ' ανάγκη δημόσια). Επομένως, στην υπηρεσία αυτή συνυπολογίζεται, προκειμένου για τους άνδρες, και ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας (με ή χωρίς εξαγορά κατά περίπτωση), όχι όμως και ο πλασματικός χρόνος των παιδιών, για την αναγνώριση του οποίου απαραίτητη προϋπόθεση, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στην ενότητα του άρθρου 6 της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, είναι η συμπλήρωση 15ετούς πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

Ως χρόνος σπουδών λογίζεται ο κατά περίπτωση απαιτούμενος χρόνος φοίτησης για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Ο εν λόγω χρόνος (διάρκεια σπουδών) είναι

αυτός που προβλέπεται από τον οργανισμό ή από τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της κάθε Σχολής κατά το χρόνο της αποφοίτησης και εκφράζεται μόνο σε ακέραια χρόνια.

Υπάλληλος, που διαθέτει περισσότερα του ενός πτυχία μπορεί να αναγνωρίσει ως χρόνο σπουδών το χρόνο, που απαιτούνταν για την απόκτηση του πτυχίου που χρησιμοποίησε για να διοριστεί ή να μεταταγεί ή να ενταχθεί στη θέση, που κατέχει, δηλαδή στις περιπτώσεις αυτές ο χρόνος δεν υπολογίζεται αθροιστικά.

Ως χρόνος σπουδών λογίζεται επίσης και ο χρόνος εκείνος που διανύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας του υπαλλήλου σε μέση επαγγελματική σχολή και οδήγησε στην απόκτηση πτυχίου που χρησίμευσε για την πρόσληψη ή το διορισμό του υπαλλήλου. Προκειμένου για υπάλληλο με πτυχίο ΤΕΙ, ως χρόνος σπουδών λογίζεται και το εξάμηνο της πρακτικής άσκησης που απαιτείται κατά το χρόνο της αποφοίτησής του για την απόκτηση του πτυχίου.

Χρόνος σπουδών που συμπίπτει με συντάξιμο χρόνο ή χρόνο ασφάλισης δεν μπορεί να αναγνωρισθεί ως συντάξιμος με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Γ. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

α) Χρόνος εκπαιδευτικής άδειας

Για τα πρόσωπα που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 01-01-2011 από το χρόνο της εκπαιδευτικής άδειας, που τυχόν έχουν λάβει μπορεί να αναγνωρισθεί ως συντάξιμος χρόνος δύο ετών, ανεξάρτητα από το συνολικό χρόνο που διήρκεσε η εκπαιδευτική τους άδεια.

Εξυπακούεται ότι για τα πρόσωπα που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 6 του π.δ. 169/2007, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του Ν. 3408/2005, οι οποίες δεν έχουν καταργηθεί ή τροποποιηθεί και σύμφωνα με τις οποίες θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος της εκπαιδευτικής άδειας μέχρι μια πενταετία.

Από τους χρόνους, που αναφέρονται στο άρθρο 17 (**έτη σπουδών, εκπαιδευτική άδεια, άδεια άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιού ηλικίας μέχρι 6 ετών**) συναθροιζομένου και του χρόνου της στρατιωτικής θητείας (προκειμένου για άνδρες υπαλλήλους) ο υπάλληλος μπορεί να αναγνωρίσει κατ' ανώτατο όριο:

- τέσσερα **(4) έτη**, εφόσον θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του **2011**,

- πέντε **(5) έτη**, εφόσον θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του **2012**,

- έξι **(6) έτη**, εφόσον θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του **2013**, και

- επτά (7) έτη, εφόσον θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 01-01-2014.

Ο μέχρι 5 έτη πλασματικός χρόνος παιδιών, που μπορεί να αναγνωριστεί ως συντάξιμος είναι προφανές ότι δεν υπάγεται στους ως άνω περιορισμούς, αφού δεν περιλαμβάνεται στους χρόνους που αναφέρονται στο άρθρο 17.

ββ) Χρόνος άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιού

Με τις διατάξεις της παρ. 3 διευρύνεται η δυνατότητα αναγνώρισης ως συντάξιμου του χρόνου άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιού ηλικίας μέχρι 6 ετών, αφού πλέον θα μπορεί να αναγνωρίζεται ως συντάξιμος χρόνος ο χρόνος που προβλέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διοικητικές διατάξεις και όχι μόνο ο χρόνος που μπορούσε να αναγνωριστεί ως συντάξιμος με βάση συγκεκριμένες συνταξιοδοτικές διατάξεις. Ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιού δεν πρέπει να συγχέεται με τον πλασματικό χρόνο παιδιών του άρθρου 6, ο οποίος σχετίζεται αποκλειστικά με την ύπαρξη και μόνο παιδιού/παιδιών.

Οι διατάξεις που αναφέρονται στην αναγνώριση ως συντάξιμου του χρόνου άδειας ανατροφής παιδιού και του χρόνου εκπαιδευτικής άδειας αφορούν τόσο τους «παλαιούς» όσο και τους «νέους» ασφαλισμένους.

Όσον αφορά στην διαδικασία αναγνώρισης, αυτή μπορεί να λάβει χώρα μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του υπαλλήλου, που υποβάλλεται στην αρμόδια Διεύθυνση Σύνταξης συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε, είτε δηλαδή ενόσω ο υπάλληλος είναι εν ενεργεία είτε κατά τη συνταξιοδότησή του, ακόμα και μετά από αυτή, στην τελευταία όμως αυτή περίπτωση εντός της προθεσμίας που τάσσει η συνταξιοδοτική νομοθεσία (βλ. άρθρο 22 παρ. 21 του Π.Δ. 169/2007), αφού οι σχετικές διατάξεις δεν ορίζουν κάτι διαφορετικό. Η αναγνώριση ως συντάξιμων των ανωτέρω χρόνων απαιτεί την καταβολή εκ μέρους του υπαλλήλου εισφοράς εξαγοράς με ασφάλιστρο 6,67% επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης. Ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη εκείνες επί των οποίων διενεργείται κράτηση για κύρια σύνταξη. Το ποσό της εισφοράς εξαγοράς προκύπτει, επίσης, από την σχέση: Εισφορά εξαγοράς = Συντάξιμες αποδοχές x 6,67% x έτη που θα αναγνωριστούν. Για τον αναγνωριζόμενο χρόνο εκδίδεται αναγνωριστική πράξη από την αρμόδια Διεύθυνση Σύνταξεων, η οποία υπόκειται στα ένδικα μέσα του άρθρου 66 του Π.Δ. 169/2007.

ΒΑΣΙΚΗ -ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Μετά τη θέσπιση των νόμων 3863/2010 και 3865/2010 (ειδικά για το Δημόσιο) εισήχθησαν στην κοινωνικοασφαλιστική ορολογία και δύο νέες κεντρικές έννοιες: η βασική και η αναλογική σύνταξη.

Η βασική σύνταξη εισάγεται από 1-1-2015 και καταβάλλεται ως σταθερό ποσό σε δωδεκάμηνη βάση, που δεν σχετίζεται με το ύψος των εισφορών

που έχει καταβάλει ο ασφαλισμένος και τα έτη κατά τα οποία έχει ασφαλιστεί. Για το έτος 2010 ορίζεται σε 360 ευρώ, αναπροσαρμοζόμενο κατ' έτος, ενώ το ποσό αυτό δικαιούνται όσοι θα θεμελιώσουν δικαίωμα σύνταξης από 1-1-2015 και εφεξής. Η βασική σύνταξη καταβάλλεται στους συνταξιούχους που θα λάβουν πλήρη σύνταξη, ενώ σε όσους λάβουν μειωμένη το ποσό της βασικής σύνταξης θα καταβάλλεται μειωμένο κατά 1/200 για κάθε μήνα, που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης. Αντίστοιχα, το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/35 για κάθε χρόνο, που υπολείπεται των 35 ετών διαμονής στην Ελλάδα μεταξύ του 15^{ου} και του 65^{ου} έτους της ηλικίας.

Η βασική σύνταξη καταβάλλεται, επίσης, και στους ανασφάλιστους που έχουν πραγματοποιήσει λιγότερες από 4.500 ημέρες ασφάλισης, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας τους και το ατομικό και οικογενειακό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει τα 5.040 ευρώ και τα 10.080 ευρώ, αντίστοιχα. Αναγκαία, επιπρόσθετα, προϋπόθεση αποτελεί η διαμονή του δικαιούχου στην Ελλάδα για διάστημα 15 ετών μεταξύ του 15^{ου} και του 65^{ου} έτους της ηλικίας του.

Η αναλογική σύνταξη είναι η σύνταξη που αναλογεί στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών που έχει καταβάλει ο ασφαλισμένος για τα έτη ασφάλισης από 1-1-2011 και εφεξής, εφόσον θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης μετά την 1-1-2015.

Το ως άνω ποσό της αναλογικής σύνταξης εξάγεται βάσει του συνολικού χρόνου ασφάλισης, που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα πλήρες έτος ή 300 ημέρες ασφάλισης, και με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία σε κάθε περίπτωση. Όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, αν ο χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 15 ετών ή 4.500 ημερών ασφάλισης, καθορίζεται το 65^ο. Η μηνιαία σύνταξη των ανωτέρω υπολογίζεται για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης, με βάση ποσοστά επί των προβλεπόμενων συντάξιμων αποδοχών ή ασφαλιστικών κατηγοριών, τα οποία καθορίζονται ως εξής:

ΗΜ/ΣΘΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΕΤΗΣΙΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΒΙΟ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΗΜ/ΣΘΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
1	15	0,80%
16	18	0,86%
19	21	0,92%
22	24	0,99%
25	27	1,06%

28	30	1,14%
31	33	1,22%
34	36	1,31%
37	39	1,40%
40	50	1,50%

Ως μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους φορείς κύριας ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς λαμβάνεται υπόψη το ηλικίο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος καθ' όλη την διάρκεια του εργασιακού του βίου, πλην των αποδοχών του μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης, επί των οποίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό δώρων εορτών και επιδόματος άδειας, διά του αριθμού των μηνών απασχόλησης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος εντός της χρονικής αυτής περιόδου.

Τρόπος υπολογισμού της σύνταξης

Για όσους έχουν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31-12-2010, όποτε και εάν αποχωρήσουν, ο τρόπος υπολογισμού της σύνταξης παραμένει ο ίδιος, δηλαδή για τα χρόνια υπηρεσίας που έχει διανύσει ο υπάλληλος μέχρι 31-12-2007 η σύνταξη εξάγεται από τον υπολογισμό του 80% του βασικού μισθού, ενώ για τα έτη υπηρεσίας μετά την 1-1-2008 και εφεξής επέρχεται μείωση του ποσοστού αναπλήρωσης κατά 1% κάθε έτος, έως το ποσοστό αναπλήρωσης από 80% να γίνει 70%, μεταβολή που ολοκληρώνεται το έτος 2017. Το έτος 2010 το ισχύον ποσοστό αναπλήρωσης ανέρχεται στο 77%.

Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1-1-2011 μέχρι 31-12-2014, η σύνταξη θα υπολογιστεί, όπως και για τους παραπάνω υπαλλήλους, αλλά για τα χρόνια υπηρεσίας που διανύονται από 1-10-2013 και μετά, το τμήμα της μηνιαίας σύνταξης που αντιστοιχεί σε κάθε έτος ασφάλισης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών.

Για όσους, τέλος, θεμελιώσουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1-1-2015 καθιερώνεται η βασική και η αναλογική σύνταξη. Οι εν λόγω υπάλληλοι θα λάβουν αναλογική σύνταξη κατανομημένη σε δύο τμήματα:

(α) το αναλογικό τμήμα της σύνταξης, που αντιστοιχεί στα χρόνια υπηρεσίας ως 31-12-2010, το οποίο υπολογίζεται με βάση το ποσοστό αναπλήρωσης και τις συντάξιμες αποδοχές, όπως ισχύουν κατά τον χρόνο συνταξιοδότησής τους·

(β) αναλογικό τμήμα σύνταξης για τα έτη υπηρεσίας από 1-1-2011 έως την ημερομηνία συνταξιοδότησής τους.

Ως μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης από 1-1-2011 λαμβάνεται υπόψη το ηλικίο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων ασφαλιστέων αποδοχών που έλαβε ο υπάλληλος από 1-1-2011 έως την ημερομηνία συνταξιοδότησής του διά του αριθμού των μηνών υπηρεσίας που έχει πραγματοποιήσει ο υπάλληλος εντός της χρονικής αυτής περιόδου. Το ποσοστό αναπλήρωσης κυμαίνεται από 0,80% έως 1,5% ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας. Το τελικό ποσό της σύνταξης καθορίζεται για όλα τα έτη με βάση το συντελεστή, που αντιστοιχεί στο τελευταίο πλήρες έτος ασφάλισης. Για όσους διορίζονται από 1-1-2011 και εφεξής, όταν θεμελιώσουν δικαίωμα σύνταξης και αποχωρήσουν από την υπηρεσία του, για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης θα λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των ασφαλιστέων αποδοχών, που έλαβε ο υπάλληλος στο σύνολο του εργασιακού του βίου. Οι εν λόγω ασφαλιστέες αποδοχές θα είναι αυξημένες κατά ποσοστό που καθορίζεται με τυπικό νόμο και με βάση τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και τη μεταβολή του συντελεστή ωρίμανσης, που θα προσδιορίζεται κάθε έτος με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά από γνώμη της ΟΚΕ, της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής.

Με την διάταξη του άρθρου 1 του ν.4024/2011 επήλθε μια σημαντική αλλαγή όσον αφορά στον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων των υπαλλήλων (τόσο μόνιμων όσο και αορίστου χρόνου). Συγκεκριμένα στην **παρ. 2 εδ. α ,γ και στ** του εν λόγω νόμου προβλέπεται ότι : « *α. Η σύνταξη των προσώπων που εντάσσονται στο μισθολόγιο του Δεύτερου Κεφαλαίου εξακολουθεί να υπολογίζεται με βάση τις συντάξιμες αποδοχές τους, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί κατά την προηγούμενη της έναρξης ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 38 του Ν.3986/2011. γ. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου , οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές για κύρια σύνταξη, επικουρική ασφάλιση, πρόνοια και υγειονομική περίθαλψη των προσώπων των προηγούμενων περιπτώσεων , υπολογίζονται επί των ανωτέρω συντάξιμων αποδοχών. στ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2015».*

Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη οι υπάλληλοι, που αμείβονται με βάση το νέο μισθολόγιο, εφόσον συνταξιοδοτηθούν μέχρι 31-1-2015 η σύνταξη τους θα υπολογίζεται βάση των συντάξιμων αποδοχών τους, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί στις 31-10-2011 παρά το γεγονός, ότι κατά την διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου, οι ασφαλιστικές εισφορές θα υπολογίζονται και θα καταβάλλονται βάσει του νέου μισθολογίου.

II) ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

A) ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

αα) Παλαιοί (μέχρι 31/12/1992) και νέοι (από 1/1/1993 και εφεξής) ασφαλισμένοι

Μια από τις σημαντικότερες διακρίσεις των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχει θεσπιστεί με το Ν. 2084/92, οποίος διέκρινε τους ασφαλισμένους σε παλαιούς (όσους είχαν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μέχρι 31/1/1992) και νέους (όσους πρωτασφαλίστηκαν από 1/1/1993 και εφεξής).

ββ) Άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένοι

Οι δικαιούχοι από τη λήψη των παροχών συντάξεων διακρίνονται επίσης:

α) σε αυτούς που έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από άμεση ασφάλιση, δηλαδή από την εργασιακή τους σχέση·

β) σε αυτούς που έλκουν το δικαίωμά τους από έμμεση ασφάλιση, όπως 1) η σύζυγος ή ο σύζυγος, 2) τα άγαμα τέκνα μέχρι τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας τους (από αυτά τα ανίκανα προς εργασία και μετά το χρονικό διάστημα αυτό όριο), 3) η μητέρα και ο ανάπηρος και άπορος πατέρας, 4) οι ορφανοί αδελφοί και εγγονοί μέχρι τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας τους, εφόσον είναι άγαμοι.

B) Είδη συντάξεων

Το Ι.Κ.Α. χορηγεί τις εξής συντάξεις:

α) **γήρατος**, την οποία δικαιούται ο ασφαλισμένος με τη συμπλήρωση ορισμένου ορίου ηλικίας και εφόσον έχει πραγματοποιήσει ένα ελάχιστο αριθμό ημερών εργασίας στην ασφάλιση·

β) **αναπηρίας**, την οποία δικαιούται ο ασφαλισμένος εφόσον καταστεί ανάπηρος, όπως λεπτομερώς και περιπτωσιακά ορίζει ο νόμος·

γ) **θανάτου**, την οποία δικαιούνται τα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου σε περίπτωση θανάτου αυτού.

Γ) Γενικές προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης

Η χορήγηση των άνω συντάξεων προς τους ασφαλισμένους γίνεται με τη συνδρομή ορισμένων προϋποθέσεων, που γενικά είναι οι εξής:

1) Επέλευση του γεγονότος για το οποίο είναι ασφαλισμένος ο μισθωτός (συμπλήρωση ορισμένου, κατά περίπτωση, ορίου ηλικίας προς συνταξιοδότηση, θάνατος, αναπηρία). Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του Α.Ν. 1846/51, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 8 του Ν. 1305/82, η ηλικία των ασφαλισμένων και των μελών της οικογένειάς τους αποδεικνύεται από τα στοιχεία της αστυνομικής ταυτότητας. Εάν δεν υπάρχει αστυνομική ταυτότητα, η ηλικία αποδεικνύεται με ληξιαρχική πράξη γέννησης και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει κανένα από τα παραπάνω αποδεικτικά στοιχεία, η ηλικία βεβαιώνεται με απόφαση ειδικής επιτροπής, όπως προβλέπει το άρθρο 6 του Ν. 825/78.

2) Συμπλήρωση ορισμένου (κατά περίπτωση) χρόνου του μισθωτού στην ασφάλιση του Ιδρύματος. Ο χρόνος ασφάλισης κάθε επιμέρους κατηγορίας αναπτύσσεται κατωτέρω.

Δ) ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Ο υπολογισμός της σύνταξης των μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένων γίνεται βάσει του τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσης, στην οποία κατατάσσεται ο ασφαλισμένος με βάση τις αποδοχές που έλαβε κατά τα πέντε (5) ημερολογιακά έτη, που επιλέγει, εντός της δεκαετίας που προηγείται του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η αίτηση συνταξιοδότησης (άρθρο 2 § 9 Ν.3029/2002).

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

Σύνταξη γήρατος για τους παλαιούς ασφαλισμένους (μέχρι 31/12/102) με 4.500 Η.Ε.

Α) Πλήρης σύνταξη γήρατος με το ελάχιστο όριο 4.500 Η.Ε. πριν το Ν. 3863/2010

Οι προϋποθέσεις για τη λήψη πλήρους σύνταξης γήρατος μέχρι 31/12/2010 ήταν:

α) Όριο ηλικίας. Για τους άνδρες το 65^ο έτος της ηλικίας και για τις γυναίκες το 60^ο έτος συμπληρωμένο. Από 1-1-2011 αυξάνεται σταδιακά το όριο ηλικίας για τις γυναίκες ασφαλισμένες της κατηγορίας αυτής κατά τρόπο, ώστε το έτος 2015 να εξομοιώνεται πλήρως με αυτό των ανδρών και να ορίζεται στο 65^ο.

β) Ημέρες ασφάλισης. Τόσο για άνδρες όσο και για γυναίκες απαιτούνται τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες εργασίας στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. μέχρι την ημέρα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης (οποτεδήποτε και αν πραγματοποιήθηκαν).

Για τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού των 4.500 ημερών ασφάλισης προς θεμελίωση του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω γήρατος συνοπολογίζονται:

- ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και ο υπόλοιπος χρόνος της άδειας μητρότητας για τον οποίο η ασφαλισμένη έλαβε από τον Ο.Α.Ε.Δ. επίδομα μητρότητας, μέχρι 200 συνολικά ημέρες·
- ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας, επίσης μέχρι 200 συνολικά ημέρες·
- ο χρόνος που ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας.

Στις δύο πρώτες περιπτώσεις, οι συνοπολογιζόμενες ημέρες πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στην τελευταία δεκαετία πριν την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση.

Β) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ για πλήρη σύνταξη γήρατος από 1/1/2011 (μετά το Ν.3863/2010)

Η προϋπόθεση των 4.500 ημερών εργασίας στην ασφάλιση εξακολουθεί και μετά την 1-1-2011 να ισχύει, γενικώς, για όλους τους ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α., μεταβάλλεται, ωστόσο, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών κατά τρόπο, ώστε σταδιακά να εξισωθεί με αυτό των ανδρών, δηλαδή το 65^ο (άρθρο 10 παρ. 1 Ν. 3863/2010). Η μεταβολή αυτή για τις γυναίκες ασφαλισμένες εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.500	60
2011	4.500	61
2012	4.500	62
2013	4.500	63
2014	4.500	64
2015	4.500	65

Η εγκύκλιος 57/6.8.2010 του Ι.Κ.Α. διευκρινίζει, ότι οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας ακολουθούν το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, όπως διαμορφώνεται από το νόμο κατά το έτος που συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας τους και, βεβαίως, τις 4.500 ημέρες ασφάλισης.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της και 4.500 ημέρες ασφάλισης το 2012 θα δικαιωθεί πλήρη σύνταξη γήρατος στο 62^ο έτος της ηλικίας της, δηλαδή ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει το έτος 2012.

Θεμελιωμένο δικαίωμα για λήψη σύνταξης με 4.500 ημέρες ασφάλισης στο 60^ο έτος της ηλικίας έχουν και οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης εντός του 2010, με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του Ν. 2084/1992. Η υποβολή αίτησης για την αναγνώριση πλασματικού χρόνου πρέπει να πραγματοποιηθεί μέχρι 31/12/2013.

Γ) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 4.500 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Σύμφωνα με το άρθρο 28 § 5 εδ. α' Α.Ν. 1846/51, όπως αντικαταστάθηκε από τα άρθρα 27 § 1 περ. 3^{α'} Ν.1902/90 και 10 § 13 Ν. 3863/2010, οι παλαιοί ασφαλισμένοι (μέχρι 31/12/1992) στο Ι.Κ.Α. με 4.500 ημέρες εργασίας στην ασφάλιση, που συμπλήρωσαν οι άνδρες το 60^ο έτος και οι γυναίκες το 55^ο έτος της ηλικίας τους, δικαιούνται να λάβουν μειωμένη σύνταξη. Πρόσθετη προϋπόθεση για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης είναι από τις 4.500 ημέρες που έχουν διανυθεί στην ασφάλιση του Ιδρύματος 100 τουλάχιστον ημέρες σε καθένα από τα πέντε τελευταία ημερολογιακά έτη που προηγούνται του έτους εκείνου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης. Τελευταίο έτος της πενταετίας θεωρείται είτε εκείνο κατά το οποίο συμπληρώνεται το όριο ηλικίας είτε εκείνο κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης. Το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης στην περίπτωση αυτή είναι μειωμένο κατά το 1/200 της πλήρους σύνταξης και κάθε μήνα που υπολείπεται από το 65^ο έτος της ηλικίας των ανδρών ή το 60^ο έτος της ηλικίας των γυναικών (άρθρο 145 § 2 Ν. 3655/2008, εγκ. Ι.Κ.Α. 51/2008). Η ρύθμιση αυτή ισχύει μέχρι 31/12/2010.

Δ) Προϋποθέσεις για ΜΕΙΩΜΕΝΗ σύνταξη γήρατος από 1/1/2011 (μετά το Ν. 3863/2010)

Σύμφωνα με την παράγραφο 13 του άρθρου 10 του Ν. 3863/2010 και την ερμηνευτική εγκύκλιο του Ι.Κ.Α 57/6.8.2010, αυξάνονται για τις γυναίκες ασφαλισμένες σταδιακά τα όρια ηλικίας για λήψη μειωμένης σύνταξης με 4.500 Η.Ε. μέχρι την πλήρη εξίσωση αυτών με τα αντίστοιχα των ανδρών (δηλαδή το 60^ο έτος). Οι εν λόγω αλλαγές εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.500	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	58
2014	4.500	59
2015	4.500	60

Οι ασφαλισμένες με τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης δικαιούνται μειωμένη σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος, στο οποίο συμπληρώνουν το 55^ο έτος της ηλικίας τους.

Έτσι, ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη στο 57^ο έτος της ηλικίας της (ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει το έτος 2012), εφόσον βέβαια έχει πραγματοποιήσει 4.500 ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων 100 κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη του έτους υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία.

Το ισχύον για το έτος 2010 όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για λήψη μειωμένης σύνταξης, δηλαδή το 55^ο, εξακολουθεί να ισχύει για τις γυναίκες ασφαλισμένες που θα συμπληρώσουν εντός του 2010 τις ανωτέρω χρονικές προϋποθέσεις με αναγνώριση πλασματικού χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του Ν. 2084/1992, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική αίτηση για αναγνώριση θα υποβληθεί μέχρι 31-12-2013.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ γήρατος με 10.000 ημέρες εργασίας

Α) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 10.000 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Για τους παλαιούς ασφαλισμένους (πριν την 1/1/1993) οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με 10.000 ημέρες ασφάλισης καθορίζονται μέχρι 31-12-2010 σύμφωνα με το άρθρο 28 § 1β Α.Ν. 1846/51, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 27 § 1 Ν. 1902/90 και 143 Ν. 3655/2009, ως εξής:

α) *Όριο ηλικίας.* Για τους άνδρες το 62^ο έτος και για τις γυναίκες το 57^ο έτος της ηλικίας του συμπληρωμένο.

β) *Ημέρες ασφάλισης.* Για άνδρες και γυναίκες δέκα χιλιάδες (10.000) τουλάχιστον. Με τις προϋποθέσεις αυτές, ο/η ασφαλισμένος/-η δικαιούνταν να λάβει πλήρη σύνταξη γήρατος μέχρι 31/12/2010.

Για μειωμένη σύνταξη γήρατος σε αυτή την κατηγορία ασφαλισμένων, οι προϋποθέσεις διαμορφώνονται ως εξής:

- α) τουλάχιστον 10.000 ημερομίσθια στην ασφάλιση·
- β) με την συμπλήρωση του 60^{ου} έτους οι άνδρες και του 55^{ου} έτους της ηλικίας τους οι γυναίκες, δικαιούνται μειωμένη σύνταξη. Με τις προϋποθέσεις αυτές ο/η ασφαλισμένος/-η δικαιούται να λάβει μειωμένη σύνταξη γήρατος μέχρι 31/12/2010 (βλ. άρθρο 10 § 12 Ν. 3863/2010).

Β) Προϋποθέσεις για πλήρη σύνταξη γήρατος από 1/1/2011 (μετά το Ν.3863/2010)

Με την παράγραφο 12 του άρθρου 10 του Ν. 3863/2010 ορίστηκαν τα ακόλουθα:

Για τους άνδρες ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α. που έχουν 10.000 ημέρες ασφάλισης στο Ίδρυμα το ηλικιακό όριο του 62^{ου} έτους για λήψη πλήρους σύνταξης γήρατος (που ίσχυσε μέχρι 31/12/2010) αυξάνεται για το 2011 στο 63^ο έτος και για κάθε επόμενο έτος αυξάνεται κατά έξη μήνες μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	10.000	62
2011	10.000	63
2012	10.000	63,5
2013	10.000	64
2014	10.000	64,5
2015	10.000	65

Για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. που έχουν 10.000 ημέρες ασφάλισης στο Ίδρυμα, το ηλικιακό όριο του 57^{ου} έτους για λήψη πλήρους σύνταξης γήρατος (που απαιτούνται μέχρι 31/12/2010) αυξάνεται για το έτος 2011 στο 58^ο έτος, ενώ από το 2012 και για κάθε επόμενο έτος αναπροσαρμόζεται κατά έξη μήνες κατ' έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους. Παράλληλα, οι 10.000 ημέρες εργασίας που απαιτούνται μέχρι 31/12/2010 αυξάνονται από 1/1/2011 κατά 400 ημέρες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση των 12.000 ημερών εργασίας το 2015 και εφεξής.

Το μέχρι την 31/12/2010 όριο ηλικίας των 55 ετών που απαιτείται για λήψη μειωμένης σύνταξης καθορίζεται το 2011 το 56^ο έτος, ενώ από 1.1.2012 αυξάνεται κατά έξι μήνες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου}. Όπως προκύπτει με σαφήνεια από την γραμματική διατύπωση της κοινοποιούμενης διάταξης, το δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης χωρεί μόνο κατά τη

μεταβατική περίοδο της αύξησης των ορίων ηλικίας (εγκ. Ι.Κ.Α. 5/2010 και Υπ. Εργασίας Φ 80000/οικ. 191601420/4.8.2010).

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης, καθώς και του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης των γυναικών, αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	10.000	57	55
2011	10.400	58	56
2012	10.800	58.5	56,5
2013	11.200	59	57
2014	11.600	59.5	57.5
2015	12.000	60	58

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης απαιτείται, όπως άλλωστε προκύπτει σαφώς από τη γραμματική διατύπωση της παραγράφου 13 του ίδιου άρθρου, από το συνολικό κατά περίπτωση απαιτούμενο αριθμό ημερών ασφάλισης να έχουν πραγματοποιηθεί 100 ημέρες κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη του έτους υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 10500 Η.Ε. (35ετία)

Α) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Σε αυτή την κατηγορία ασφαλισμένων μέχρι 31-12-2010 απαιτούνταν, προκειμένου να χορηγηθεί πλήρης σύνταξη, να συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) όριο ηλικίας το 58^ο έτος ηλικίας συμπληρωμένο και

β) ημέρες εργασίας στην ασφάλιση δέκα χιλιάδες πεντακόσιες (10.500), όλες από παροχή εξαρτημένης εργασίας στην πραγματική ασφάλιση.

Για τη συμπλήρωση του άνω ορίου των 10.500 ημερών προσμετράται ο χρόνος ασφάλισης που διανύθηκε σε άλλο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Δεν συνυπολογίζεται ο χρόνος στην ασφάλιση ταμείων επιχειρηματιών κ.λπ. (όπως ΟΑΕΕ κ.ά.). Επίσης, δεν συνυπολογίζεται ο χρόνος της προαιρετικής ασφάλισης ή της ασφάλισης ως

αυτοτελούς απασχολούμενου, χρόνος ασφάλισης που αναγνωρίζεται στους ομογενείς, ο χρόνος ασφάλισης πέραν των 300 ημερών ετησίως και οποιοσδήποτε άλλος χρόνος που με ειδικές διατάξεις λογίζεται ως συντάξιμος (ασθένεια, ανεργία).

Προσμετρώνται, πάντως, για τη συμπλήρωση των 10.500 ημερών ο χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στο Δημόσιο και ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, που εξαγοράζεται κατά τις διατάξεις του Ν.3863/2010. Μειωμένη σύνταξη με 10.500 ημέρες δεν χορηγείται εκτός από την περίπτωση βαρέων και ανθυγιεινών.

Β) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 10500 Η.Ε. ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-2011

Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν. 3863/2010 τροποποιούνται αμφότερες οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, λόγω 35ετίας των παλαιών ασφαλισμένων (πριν την 1/1/1993). Έτσι, ανακαθορίζεται ο χρόνος ασφάλισης, ο οποίος σταδιακά αυξάνει από 1/1/2011 με την προσθήκη κατ' έτος 300 ημερών εργασίας μέχρι να φθάσει το όριο των 12.000 ημερών το 2015 και εφεξής.

Επίσης, αυξάνεται και το ηλικιακό όριο από το 58^ο έτος, όπου διατηρείται τα έτη 2010 και 2011, στο 59^ο έτος για το 2012 και στο 60^ο έτος για τα έτη 2013 και εφεξής. Οι εν λόγω αλλαγές εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	10.500	58
2011	10.800	58
2012	11.100	59
2013	11.400	60
2014	11.700	60
2015	12.000	60

Πρέπει να τονιστεί ότι ο/η ασφαλισμένος/-η δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 Η.Ε.

Έτσι, ασφαλισμένος που το έτος 2011 έχει πραγματοποιήσει 10.500 Η.Ε. θα λάβει σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά το ίδιο έτος – δηλαδή όταν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας και 10.800 ημέρες ασφάλισης.

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή τα

10.500), με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 10 του Ν. 825/1978, εφόσον υποβάλουν σχετικό αίτημα για αναγνώριση μέχρι 31.12.2013.

Γ) Για μειωμένη σύνταξη (μόνο βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων)

Μέχρι την 31/12/2010, οι ασφαλισμένοι, που έχουν πραγματοποιήσει 10.50 ημέρες εργασίας στην ασφάλιση κατά τα άνω, εκ των οποίων επτά χιλιάδες πεντακόσιες (7.500) σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, και έχουν συμπληρώσει:

α) το 55^ο έτος της ηλικίας, δικαιούνται πλήρη σύνταξη ή

β) το 53 έτος της ηλικίας, δικαιούνται σύνταξη μειωμένη κατά το 1/200 της πλήρους σύνταξης για κάθε μήνα που υπολείπεται από το οριζόμενο στο εδάφιο αυτό όριο ηλικίας της πλήρους σύνταξης (άρθρο 10 § 1 εδ. 4 Ν. 825/78, όπως είχε τροποποιηθεί μεταγενέστερα).

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 37ετία (δηλ. με 11.100 ημέρες εργασίας στην υποχρεωτική ασφάλιση), ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας

Α) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 37ετία (δηλ. με 11.100 ημέρες εργασίας στην υποχρεωτική ασφάλιση), ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Με την διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν.3029/2002 προβλέφθηκε η δυνατότητα λήψης πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση 37ετίας ασχέτως ορίου ηλικίας.

Για τη συμπλήρωση των ανωτέρω ημερών εργασίας μπορεί να συνυπολογιστούν:

α) χρόνος υποχρεωτικής ασφάλισης από παροχή εξαρτημένης εργασίας που πραγματοποιήθηκε σε φορείς κύριας ασφάλισης και ο οποίος συνυπολογίζεται με τις διατάξεις του ν.δ. 4202/61, όπως ισχύει σήμερα·

β) χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε Δημόσιο, ΟΤΑ και ΝΠΔΔ, ο οποίος συνυπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 4202/61, όπως ισχύει ή αναγνωρίζεται με τις διατάξεις των άρθρων 4-6 του Ν.1405/83·

γ) χρόνος πραγματικής ασφάλισης από παροχή εξαρτημένης εργασίας που διανύθηκε σε χώρες στις οποίες έχουν εφαρμογή οι κοινοτικοί κανονισμοί και διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλειας τις οποίες έχει συνάψει η χώρα μας και περιλαμβάνουν διατάξεις περί συνυπολογισμού χρόνου ασφάλισης.

Αντίθετα, δεν συνυπολογίζονται για τη συμπλήρωση των 11.100 ημερών ασφάλισης:

α) οι πέραν των 300 ημερών κατ' έτος τυχόν πραγματοποιηθείσες ημέρες εργασίας·

β) ημέρες ασφάλισης με την ιδιότητα του αυτοτελώς απασχολούμενου, είτε ασφαλίζονται στο ΙΚΑ είτε σε άλλο ταμείο κύριας ασφάλισης·

γ) ημέρες ασφάλισης, που εξομοιώνονται με πραγματικό χρόνο (π.χ. χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, προαιρετικής ασφάλισης)· και

δ) χρόνοι πλασματικοί (π.χ. χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, γονικής άδειας, εκπαιδευτικής άδειας, ασθενείας, ανεργίας).

B) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ 11000 Η.Ε ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-2011

Η ανωτέρω ρύθμιση για συνταξιοδότηση των παλαιών ασφαλισμένων (μέχρι 31.12.1992) που συμπληρώνουν 11.100 ημέρες ασφάλισης (37ετία), ανεξαρτήτως ηλικίας, ισχύει μέχρι 31/12/2010.

Από 1/1/2001 δεν υπάρχει πλέον η δυνατότητα συνταξιοδότησης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Ωστόσο, υπάρχει (για τους παλαιούς ασφαλισμένους) η δυνατότητα συνταξιοδότησης με 10.500 ημέρες ασφάλισης στο 58^ο έτος ηλικίας (35ετία) και για το 2011 (άρθρο 10 Ν. 3863/2010).

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ

A) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Μητέρες με ανήλικα παιδιά, που έχουν ασφαλιστεί στο Ι.Κ.Α. μέχρι 31.12.1992 μπορούν να λάβουν σύνταξη με τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) όριο ηλικίας το 55^ο έτος ηλικίας συμπληρωμένο·

β) ημέρες εργασίας: τουλάχιστον πέντε χιλιάδες πεντακόσια (5.500) ημερομίσθια στην ασφάλιση του Ιδρύματος·

γ) να έχουν ένα ή περισσότερα ανήλικα τέκνα, δηλαδή που να μην έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους ή παιδιά οποιασδήποτε ηλικίας ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία·

δ) να μην είναι συνταξιούχοι του Ι.Κ.Α., του Δημοσίου ή άλλου οργανισμού κύριας ασφάλισης.

Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται τόσο για τις έγγαμες όσο και για τις χήρες, διαζευγμένες ή ανύπανδρες μητέρες. Εφαρμόζεται ακόμα και στις ασφαλισμένες με παιδιά οποιασδήποτε ηλικίας που είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία (άρθρο 2 § 1 Ν. 1759/88). Είναι αδιάφορο αν τα ανήλικα τέκνα είναι γνήσια, υιοθετημένα ή νόθα. Στην περίπτωση των θετών παιδιών, η υιοθεσία πρέπει να έχει γίνει ένα τουλάχιστον έτος πριν τη χορήγηση της σύνταξης (εγκ. Ι.Κ.Α. 87/80). **Χήροι πατέρες ανήλικων παιδιών μπορούν να συνταξιοδοτούνται** από την ισχύ του Ν. 3655/2008, με τις ευνοϊκές διατάξεις για μητέρες με ανήλικα (εγκ. ΙΚΑ 54/2008 και άρθρο 10 § 17 Ν. 3863/2010).

Β) ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010.

Ασφαλισμένη μητέρα με ανήλικα παιδιά ή παιδιά οποιασδήποτε ηλικίας που είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, η οποία συμπληρώνει το 50ό έτος της ηλικίας της και έχει τουλάχιστον 5.500 ημέρες εργασίας, δικαιούται μειωμένη σύνταξη γήρατος. Η μείωση ανέρχεται στο 1/200 της πλήρους σύνταξης για κάθε μήνα που υπολείπεται από το 55^ο έτος της ηλικίας της, αλλά το ποσό της σύνταξης αυτής δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το κατώτατο όριο σύνταξης που ισχύει κάθε φορά (άρθρο 144 § 1 περ. 3δ Ν. 3655/2008).

Γ) ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-2011

Με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 17 του άρθρου 10 του Ν. 3863/2010, ανακαθορίζονται από 1.1.2011 τα όρια ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης των μητέρων ανήλικων παιδιών που ασφαλίστηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.92, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	5.500	55	50
2011	5.500	57	52
2012	5.500	60	55
2013	5.500	65	60

Οι μητέρες ακολουθούν το όριο ηλικίας, όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα και ισχύει κατά τη συμπλήρωση του

απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Έτσι, ασφαλισμένη μητέρα, που συμπληρώνει τις 5.500 ημέρες ασφάλισης και έχει ανήλικο παιδί το 2012, συνταξιοδοτείται με πλήρη σύνταξη στο 60^ο έτος και μειωμένη στο 55^ο έτος. Οι αυτές προϋποθέσεις ισχύουν και για τους χήρους **πατέρες ανήλικων παιδιών** (εγκ. ΙΚΑ 54/2008 και άρθρο 10 § 17 Ν. 3863/2010).

Με το άρθρο 10 § 18 του Ν. 3863/2010 προβλέφθηκε:

*«Στις ασφαλισμένες των Φορέων Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης, πλην Ο.Γ.Α., αναγνωρίζεται πλασματικός χρόνος για κάθε παιδί που αποκτούν, **ανεξάρτητα από το χρόνο γέννησης**, ο οποίος ανέρχεται σε 1 έτος ή 300 ημέρες ασφάλισης για το πρώτο παιδί και σε 2 έτη ή 600 ημέρες ασφάλισης για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο. **Αν το ανωτέρω δικαίωμα δεν ασκηθεί από την ασφαλισμένη μητέρα, μπορεί να ασκηθεί από τον ασφαλισμένο πατέρα**, για τη συμπλήρωση των αντίστοιχων προϋποθέσεων που ισχύουν για τους άνδρες ασφαλισμένους και με τους ίδιους πιο πάνω περιορισμούς».*

Η αναγνώριση του ανωτέρω πλασματικού χρόνου γίνεται με βάση τη συνολική εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου του κλάδου κύριας σύνταξης του οικείου φορέα.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΗΤΕΡΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΑ ΠΑΙΔΙΑ – ΣΥΖΥΓΟΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΜΕ 7.500 Η.Ε.

Μητέρες ανάπηρων τέκνων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω καθώς και σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό 80% και άνω, εφόσον έχουν διανύσει τουλάχιστον δεκαετή έγγαμο βίο, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών εργασίας ή 25 ετών ασφάλισης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση.

Για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου των 7.500 ημερών δεν συνυπολογίζεται ο προβλεπόμενος από το άρθρο 4 § 7 του Ν. 3029/2002 χρόνος πριμοδότησης ασφαλισμένων με παιδιά.

Το δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις ανωτέρω προϋποθέσεις μπορεί να ασκηθεί και από τον ασφαλισμένο πατέρα, αν η ασφαλισμένη μητέρα δεν το ασκήσει ή έχει αποβιώσει. Αν ο γάμος λυθεί, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που έχει τη γονική μέριμνα των παιδιών (άρθρο 140 Ν. 3655/2008).

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΑ ΒΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

A) Προϋποθέσεις πλήρους σύνταξης με 4.500 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010.

Ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α. που απασχολούνται σε εργασίες και επαγγέλματα χαρακτηριζόμενα από το άρθρο 104 του Κανονισμού Ασφάλισης του Ι.Κ.Α. ως βαριά και ανθυγιεινά δικαιούνται πλήρη σύνταξη γήρατος, με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Όριο ηλικίας το 60^ο έτος για τους άνδρες και το 55^ο για τις γυναίκες συμπληρωμένο.

β) Ημέρες εργασίας στην ασφάλιση του ΙΚΑ τουλάχιστον τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500). Από το χρονικό αυτό διάστημα τα τέσσερα πέμπτα, δηλαδή 3.600 ημέρες εργασίας, πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί σε εργασίες που χαρακτηρίζονται ως βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα. Και πάλι, από τις 3.600 ημέρες οι χίλιες (1.000) να έχουν πραγματοποιηθεί εντός των τελευταίων δεκατριών (13) ετών πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για τη συνταξιοδότηση (άρθρο 2 § 6 Ν. 3029/2002).

B) Προϋποθέσεις πλήρους σύνταξης με 4.500 Η.Ε. από 1-1-2011

Με το άρθρο 10 § 16 του Ν. 3863/2010 εναρμονίζεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, το όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη γήρατος με 4.500 Η.Ε. των γυναικών ασφαλισμένων που απασχολούνται σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες με το ισχύον για τους άνδρες, δηλ. από το 55^ο έτος στο 60^ο έτος, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
2010	4.500	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	58
2014	4.500	59
2015	4.500	60

Εξυπακούεται ότι δεν μεταβάλλονται οι χρονικές προϋποθέσεις, οι οποίες εξακολουθούν να είναι 4.500 Η.Ε. συνολικά ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων οι 3.600 (κατ' ελάχιστο) στα ΒΑΕ και από αυτές 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια.

Γ) Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης στα ΒΑΕ με 10.500 Η.Ε. ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Με το άρθρο 10 § 1 εδάφιο τέταρτο του Ν. 825/78, όπως είχε τροποποιηθεί με τα άρθρα 32 Ν. 2874/2000, 2 § 12 Ν. 3029/2002 και 143 § 1 Ν. 3655/2008, οι ασφαλισμένοι (άνδρες, γυναίκες) που είχαν πραγματοποιήσει συνολικά 10.500 ημέρες εργασίας στην ασφάλιση από παροχή εξαρτημένης εργασίας, εκ των οποίων 7.500 στα βαρέα και ανθυγιεινά, δικαιούνται:

α) πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας τους·

β) μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 53^{ου} έτους της ηλικίας τους· η μείωση ανέρχεται σε 1/200 της πλήρους σύνταξης για κάθε μήνα που λείπει μέχρι τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας του δικαιούχου.

Δ) Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης στα ΒΑΕ με 10.500 Η.Ε. από 1-1-2011

Με τις διατάξεις του άρθρου 10 § 2 του Ν. 3863/2010 ανακαθορίζεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, το όριο ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης 35ετίας των ασφαλισμένων που έχουν πραγματοποιήσει 7.500 ημέρες εργασίας στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Συγκεκριμένα, το όριο ηλικίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 825/1978, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 143 του Ν. 3655/2008, ανακαθορίζεται σταδιακά από το 55^ο έτος στο 60^ο, για λήψη πλήρους σύνταξης, ενώ για λήψη μειωμένης από το 53^ο στο 58^ο. Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται:

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	10.500	55	53
2011	10.500	55 & 9 μήνες	53 & 9 μήνες
2012	10.500	56 & 6 μήνες	54 & 6 μήνες
2013	10.500	57 & 3 μήνες	55 & 3 μήνες

2014	10.500	58	56
2015	10.500	58 & 9 μήνες	56 & 9 μήνες
2016	10.500	59 & 6 μήνες	57 & 6 μήνες
2017	10.500	60	58

Από τις 10.500 Η.Ε. οι 7.500 (κατ' ελάχιστον) πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί στα ΒΑΕ.

Ο ασφαλισμένος/-η δικαιούται σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 Η.Ε., εκ των οποίων 7.500 στον ΚΒΑΕ (εγκ. ΙΚΑ 57/100).

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή τα 10.500, εκ των οποίων 7.500 στον ΚΒΑΕ) με αναγνώριση χρόνων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 10 του Ν. 825/1978, εφόσον υποβάλουν σχετικό αίτημα για αναγνώριση μέχρι 31.12.2013. Τα άτομα της κατηγορίας αυτής συνταξιοδοτούνται οποτεδήποτε με τα όρια ηλικίας που ισχύουν κατά το 2010 (παρ. 18 του άρθρου 10).

Διαδοχική ασφάλιση

Η διαδοχική ασφάλιση, η υπαγωγή, δηλαδή, διαδοχικά σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς φορείς κατά το διάστημα του εργασιακού βίου του ασφαλισμένου, είναι ένα εξαιρετικά σύνηθες φαινόμενο, λόγω κυρίως της πληθώρας των ασφαλιστικών ταμείων.

Με το Ν. 3863/2010 επήλθαν αλλαγές στο θεσμό της διαδοχικής ασφάλισης, ιδιαίτερα δε στα παρακάτω θέματα:

1) Φορέας απονομής της σύνταξης: Σε περίπτωση ασφαλισμένου διαδοχικά σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, δικαιούται σύνταξη από τον τελευταίο Οργανισμό στον οποίο ήταν ασφαλισμένος κατά την τελευταία χρονική περίοδο της απασχόλησής του, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του Οργανισμού αυτού, εφόσον:

α) πραγματοποίησε στην ασφάλισή του:

(αα) πέντε ολόκληρα χρόνια ή 1.500 ημέρες εργασίας, οποτεδήποτε, από τις οποίες είκοσι μήνες ή 500 ημέρες εργασίας κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή αίτησης για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος·

(ββ) σαράντα μήνες ή 1.000 ημέρες εργασίας, από τις οποίες 12 μήνες ή 300 ημέρες εργασίας κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της

απασχόλησης ή την υποβολή της αίτησης για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος ή θανάτου.

β) Αν ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου οργανισμού τις Η.Ε. ή τα έτη ασφάλισης που ορίζονται ανωτέρω, αλλά δεν έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας ή λόγω θανάτου, ή δεν πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου τις Η.Ε. ή τα έτη ασφάλισης που αναφέρθηκαν ανωτέρω, δικαιούται σύνταξη από τον οργανισμό στην ασφάλιση του οποίου υπήχθη τελευταία, εφόσον:

αα) ο ασφαλισμένος που αιτείται τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας ή είναι ανάπηρος με το ποσοστό αναπηρίας που προβλέπεται από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού·

(ββ) πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για τη συνταξιοδότηση που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού με τον περισσότερο χρόνο ασφάλισης·

(γγ) αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης, τότε το δικαίωμα του ασφαλισμένου κρίνεται από τους άλλους οργανισμούς στους οποίους ασφαλίστηκε κατά φθίνουσα σειρά αριθμού Ημερών Ασφάλισης, εκτός από τον τελευταίο·

(δδ) αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που προβλέπει η νομοθεσία όλων των οργανισμών στους οποίους ασφαλίστηκε πριν από τον τελευταίο, τότε ο τελευταίος οργανισμός καθίσταται και πάλι αρμόδιος για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος, εφόσον ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε στην ασφάλισή του σαράντα μήνες ή 1.000 Η.Ε., εκ των οποίων όμως δώδεκα μήνες ή 300 Η.Ε. αντίστοιχα κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή αίτησης για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1) Δημόσιος Υπάλληλος ασφαλισμένος στο Δημόσιο, διορισθείς στις 31-1-1985, θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31-12-2010; Με ποιες προϋποθέσεις

2) Δημόσιος υπάλληλος, διορισθείς στις 10-10-1984, ο οποίος διαθέτει 600 ένησημα (Η.Ε.) στο ΙΚΑ, υπάγεται στο καθεστώς της διαδοχικής ασφαλίσεως και με ποιες προϋποθέσεις θα συνταξιοδοτηθεί και πότε;

3) Υπάλληλος του Δημοσίου ασφαλισμένος μετά την 1-1-1983 στο ΙΚΑ, με 4.800 Η.Ε. σε ποια ηλικία, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί ;

4) Γυναίκα Υπάλληλος του Δημοσίου ασφαλισμένη στο Δημόσιο με τρία τέκνα, η οποία συμπληρώνει 20 έτη εντός του 2010 με ποιο όριο ηλικίας αποχωρεί;

5) Άντρας Δημόσιος Υπάλληλος, διορισθείς στις 25-1-1990, με πτυχίο ΑΕΙ και δύο παιδιά, μπορεί να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο υπηρεσίας για την κατοχύρωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος; Με ποιες προϋποθέσεις και πότε μπορεί να αποχωρήσει συνταξιοδοτούμενος;

6) Τρίτεκνος Άντρας δημόσιος Υπάλληλος διορισθείς στις 31-5-1987, πότε δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί και με ποιες προϋποθέσεις;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1) Όλοι οι υπάλληλοι του Δημοσίου είναι ασφαλισμένοι στο Δημόσιο.

- σωστό λάθος

2) Σε όσους έχουν θεμελιώσει ασφαλιστικό δικαίωμα μέσα στο έτος 2010 μεταβάλλονται τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από το έτος 2011

- σωστό λάθος

3) Οι τρίτεκνοι άντρες υπάλληλοι, ασφαλισμένοι του Δημοσίου αποχωρούν μέχρι και 31-12-2010 με την συμπλήρωση 20ετίας άνευ ορίου ηλικίας, ασχέτως εάν είναι διαζευγμένοι ή χήροι και έχουν την επιμέλεια των παιδιών με δικαστική απόφαση.

- σωστό λάθος

4) ο χρόνος στρατιωτικής θητείας αξιοποιείται και για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για την προσαύξηση της συντάξεως.

- σωστό λάθος

5) Για τους διορισθέντες στο Δημόσιο μετά την 1-1-1983 εφαρμόζονται οι διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης.

- σωστό λάθος

6) Για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος στο Δημόσιο, απαιτείται η συνδρομή τόσο των χρόνων υπηρεσίας όσο και του κατά περίπτωση ισχύοντος ορίου ηλικίας

- σωστό λάθος

7) Για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ, απαιτείται η συνδρομή τόσο των ημερών ασφάλισης όσο και του εκάστοτε προβλεπόμενου ορίου ηλικίας.

- σωστό λάθος

8) Το Σύνταγμα κατοχυρώνει το ύψος των καταβαλλόμενων συντάξεων.

- σωστό λάθος

9) Η μείωση της συντάξεως σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησεως από το Δημόσιο, ανέρχεται σε 1/267 για κάθε μήνα, που υπολείπεται για την

συμπλήρωση του κανονικού ορίου ηλικίας (για όσους θεμελίωσαν δικαίωμα μέχρι 31-12-2010).

- σωστό λάθος

10) Ως ημερομηνία ενηλικίωσης των παιδιών θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους, που συμπληρώνουν με βάση την ημερομηνία γέννησης το 18^ο έτος της ηλικίας τους.

- σωστό λάθος

11) Η κοινωνική ασφάλιση στηρίχθηκε ιστορικά στην οικονομική συμμετοχή στα βάρη δύο παραγόντων.

- σωστό λάθος

12) Από το Ελληνικό Σύνταγμα απορρέει δέσμευση, ότι όπου καθιερώνεται η υποχρεωτική ασφάλιση ασκείται από το κράτος ή ΝΠΔΔ.

- σωστό λάθος

13) Παλαιοί ασφαλισμένοι είναι εκείνοι, που ανεξάρτητα από τον χρόνο διορισμού στο Δημόσιο, ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά κύριας ασφάλισης μέχρι 31.12.1992.

- σωστό λάθος

14) Οι παλαιοί ασφαλισμένοι διακρίνονται περαιτέρω σε διορισθέντες στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ πριν την 31.12.1982 και μετά την 31.12.1982.

- σωστό λάθος

15) Οι υπάλληλοι, που προσλαμβάνονται για πρώτη φορά στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ από την 1.1.2011 υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ.

- σωστό λάθος

16) Ένας μόνιμος υπάλληλος, που ορκίστηκε στις 2.2.2011 αλλά είχε εργαστεί προηγουμένως στο Δημόσιο ως συμβασιούχος θα υπαχθεί στην ασφάλιση του ΙΚΑ.

- σωστό λάθος

17) Στον χρόνο, που απαιτείται για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των προσληφθέντων στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ μετά την 1.1.1983.

- σωστό λάθος

18) Ο χρόνος απασχόλησης σε χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβάνεται ανεξαιρέτως υπόψιν για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

- σωστό λάθος

19) Ένας υπάλληλος, που έχει συμπληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης δε μπορεί να παραιτηθεί πριν την συμπλήρωση του εκάστοτε οριζόμενου ορίου ηλικίας.

- σωστό λάθος

20) Η συνταξιοδότηση «άνευ ορίου ηλικίας» επιφέρει μείωση της συντάξεως.

- σωστό λάθος

21) Πρόωρη συνταξιοδότηση σημαίνει αποχώρηση του υπαλλήλου χωρίς την συμπλήρωση του ελάχιστου χρόνου υπηρεσίας ή ασφάλισης.

- σωστό λάθος

22) Η μείωση της συντάξεως σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησης, ανέρχεται σε 4,5% για κάθε έτος, που υπολείπεται μέχρι την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για την καταβολή πλήρους συντάξεως για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα μέχρι 31.12.2010.

- σωστό λάθος

23) Ως ημερομηνία πρόσληψης για την υπαγωγή στην ασφάλιση του ΙΚΑ λαμβάνεται υπόψιν η ημερομηνία, που φέρει το ΦΕΚ διορισμού, οποτεδήποτε και αν υπάρξει ανάληψη υπηρεσίας.

- σωστό λάθος

24) Οι ασφαλισμένοι, που θεμελιώνουν δικαίωμα μέχρι 31.12.2010 δε θίγονται από τις νέες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις.

- σωστό λάθος

25) Ως θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος νοείται η συμπλήρωση του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου υπηρεσίας ή ασφάλισης.

- σωστό λάθος

26) Ένας υπάλληλος, που θεμελιώνει δικαίωμα πρέπει να προβεί σε δήλωση, προκειμένου να κατοχυρώσει το δικαίωμα του.

- σωστό λάθος

27) Προκειμένου να μπορέσει ένας υπάλληλος να συνταξιοδοτηθεί αρκεί μόνο η συμπλήρωση του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου υπηρεσίας ή ασφάλισης.

- σωστό λάθος

28) Στον χρόνο θεμελίωσης συνυπολογίζεται ο χρόνος στρατιωτικής θητείας.

- σωστό λάθος

29) Η ποινή για την πρόωρη συνταξιοδότηση ανέρχεται πλέον σε 6% για κάθε έτος, που υπολείπεται από την συμπλήρωση του ορίου για πλήρη σύνταξη για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα μετά την 1.1.2011.

- σωστό λάθος

30) Ως ημερομηνία ενηλικίωσης των παιδιών θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους, που συμπληρώνουν με βάση την ημερομηνία γέννησης το 18^ο έτος της ηλικίας τους.

- σωστό λάθος

31) Άνδρας Υπάλληλος, διορισθείς στο Δημόσιο το έτος 1972 μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί το έτος 1997 με 25 έτη υπηρεσίας σε ηλικία:

- 50 65

52

55

32) Γυναίκα υπάλληλος, με έγγαμα παιδιά διορισθείσα το έτος 1972 μπορεί να συνταξιοδοτηθεί το έτος 1997 με 25 έτη υπηρεσίας και ηλικία:

55

53

50

60

33) Άνδρας Υπάλληλος, διορισθείς το έτος 1982 δικαιούται συντάξεως με την συμπλήρωση 25 ετών υπηρεσίας σε ηλικία:

60

65

55

52

34) Άνδρας Υπάλληλος, διορισθείς το έτος 1982 δικαιούται συντάξεως το 2010, εφόσον έχει συμπληρώσει το:

60° έτος

50° έτος

65° έτος

55° έτος

35) Άνδρας Υπάλληλος, διορισθείς το έτος 1981 60 ετών το 2011 δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί το έτος:

2011

2013

2012

2016

36) Γυναίκα δημόσιος υπάλληλος διορισθείσα το έτος 1981 με τρία παιδιά, ηλικίας 55 ετών δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί το έτος:

2011

2013

2012

Οποτεδήποτε

37) Γυναίκα δημόσιος υπάλληλος με τρία παιδιά, γεννηθείσα το 1951 διορισθείσα το έτος 1982 εφόσον έχει υποβάλλει την παραίτηση της το έτος 1998 μπορεί να λάβει σύνταξη το έτος:

2011

2013

2012

2010

38) Άνδρας δημόσιος υπάλληλος, έγγαμος με τρία παιδιά, διορισθείς το έτος 1982 θα συνταξιοδοτηθεί το έτος:

- 2011** **2012**
 2016 **2014**

39) Άνδρας εκπαιδευτικός, διορισθείς το έτος 1982, γεννηθείς το 1956 δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί το έτος:

- 2010** **2016**
 2011 **2014**

40) Άνδρας Υπάλληλος, διορισθείς το έτος 1985, με προϋπηρεσία στο Δημόσιο, 2 ετών, με ασφάλιση στο ΙΚΑ, ηλικίας το 2011 60 ετών θα συνταξιοδοτηθεί το έτος:

- 2011** **2016**
 2012 **2017**

41) Γυναίκα δημόσιος υπάλληλος, ανήλικο παιδί το έτος 2011, διορισθείσα το έτος 1985 δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί με την συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας της, με:

- 20 χρόνια υπηρεσίας** **25 χρόνια υπηρεσίας**
 23 χρόνια υπηρεσίας **35 χρόνια υπηρεσίας**

42) Γυναίκα δημόσιος υπάλληλος, διορισθείσα το έτος 1990 δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί το 2010 με την συμπλήρωση:

- 50^{ου} έτους** **55^{ου} έτους**
 52^{ου} έτους **Άνευ ορίου ηλικίας**

43) Εκπαιδευτικός άνδρας διορισθείς το 1985, δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί:

- 35 χρόνια εφόσον είναι 58 ετών** **25 χρόνια εφόσον είναι 60 ετών**
 30 χρόνια, εφόσον είναι 60 ετών **37 χρόνια εφόσον είναι 65 ετών**

44) Γυναίκα δημόσιος υπάλληλος, διορισθείσα το έτος 1994, με ανήλικα παιδιά, ηλικίας 50 ετών το έτος 2011 δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί:

- 2014** **2015**
 2010 **2017**

45) Οι διορισθέντες μέχρι 31.12.1982 έχουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

- σωστό** **λάθος**

46) Μητέρα με ανήλικο τέκνο, που έχει συμπληρώσει το 2010 25 έτη υπηρεσίας, δικαιούται συντάξεως με την συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας της.

- σωστό** **λάθος**

47) Άνδρας τρίτεκνος υπάλληλος, διορισθείς το 1985, δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί με 21 έτη υπηρεσίας στα 52 χρόνια του το 2011.

- σωστό** **λάθος**

48) Η νέα ρύθμιση του ν.3865/2010 για τους τρίτεκνους άνδρες υπαλλήλους είναι ευνοϊκή γι'αυτούς;

- σωστό** **λάθος**

49) Η νέα ρύθμιση για τις τρίτεκνες γυναίκες υπαλλήλους είναι ευνοϊκότερη για τις γυναίκες σε σχέση με την ήδη ισχύουσα.

- σωστό** **λάθος**

50) Το δικαίωμα των τριτέκνων γονέων μπορεί ν'ασκηθεί και από τους 2 γονείς;

- σωστό** **λάθος**

51) Για την άσκηση του δικαιώματος των τριτέκνων, μπορεί να συνυπολογιστεί ο πλασματικός χρόνος του ν.3865/2010.

- σωστό** **λάθος**

52) Υπάλληλοι με ανήλικα παιδιά το έτος 2011 εφόσον έχουν συμπληρώσει 25 έτη υπηρεσίας μπορούν να συνταξιοδοτηθούν.

- 52 ετών** **65 ετών**
 55 ετών **57 ετών**

53) Για όσους έχουν κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέσα στο 2010 επιτρέπεται η αναγνώριση πλασματικού χρόνου.

- σωστό** **λάθος**

54) Το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικού χρόνου παιδιών μπορεί ν'ασκηθεί και από τους δύο γονείς.

- σωστό** **λάθος**

55) Αναγκαία προϋπόθεση αναγνώρισης του χρόνου σπουδών ως πλασματικού είναι η συμπλήρωση 12ετους υπηρεσίας.

- σωστό** **λάθος**

56) Υπάλληλος, που διαθέτει περισσότερα από ένα πτυχία, μπορεί ν'αναγνωρίσει το σύνολο του πλασματικού χρόνου.

- σωστό** **λάθος**

57) Η βασική σύνταξη καταβάλλεται σε όλους τους δικαιούχους από 1.1.2015.

- σωστό** **λάθος**

58) Η βασική σύνταξη καταβάλλεται στους ανασφάλιστους και σε όσους έχουν πραγματοποιήσει λιγότερες από 4.500 Ημέρες ασφάλισης εφόσον είναι:

- 65 ετών** **70 ετών**
 67 ετών **ασχέτως ηλικίας**

59) Για την καταβολή βασικής σύνταξης σε ανασφάλιστους τίθενται εισοδηματικά κριτήρια.

σωστό λάθος

60) Γυναίκες με ανάπηρα τέκνα, εφόσον συμπληρώνουν 25 έτη το έτος 2010 υπηρεσίας, συνταξιοδοτούνται με την συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας;

ναι όχι

61) Για τους υπαλλήλους, που διορίστηκαν μετά την 1-1-1993, απαιτούνται το έτος 2015, 40 έτη εργασίας και η συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

σωστό λάθος

62) Για τους νέους ασφαλισμένους το όριο ηλικίας ανδρών και γυναικών με ανίκανα τέκνα, μειώνεται από 1-1-2013 το όριο ηλικίας για μεν τους άντρες από το 65^ο στο 50^ο και για τις γυναίκες από το 55^ο στο 50^ο.

σωστό λάθος

63) Η στρατιωτική θητεία αναγνωρίζεται και για την θεμελίωση και για την προσαύξηση της συντάξεως.

σωστό λάθος

64) Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών αξιοποιείται και για την θεμελίωση και για την προσαύξηση της συντάξεως.

σωστό λάθος

65) Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθενείας μέχρι 300 ημέρες αναγνωρίζεται και για την προσαύξηση της συντάξεως.

σωστό λάθος

66) Ο χρόνος απεργίας αναγνωρίζεται και για την θεμελίωση και για την προσαύξηση της συντάξεως.

σωστό λάθος

67) Το έτος 2011 μπορούν να αναγνωριστούν συνολικά 4 πλασματικά έτη.

- σωστό λάθος

68) Συνολικά μέχρι το 2014 μπορούν να αναγνωριστούν 7 πλασματικά έτη.

- σωστό λάθος

69) Οι αορίστου χρόνου υπάλληλοι υπάγονται στην ασφάλιση του Δημοσίου.

- σωστό λάθος

70) Αορίστου χρόνου υπάλληλος προληφθείς το 1990 με 7.500 ημέρες εργασίας δικαιούται συντάξεως με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας του.

- σωστό λάθος

71) Ο χρόνος, που ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας συνυπολογίζεται για την συνταξιοδότηση με 4.500 ένημα.

- σωστό λάθος

72) Γυναίκα αορίστου χρόνου υπάλληλος με 4.500 ένημα το 2010, η οποία συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας το 2011 θα συνταξιοδοτηθεί μόλις συμπληρώσει το 61^ο έτος της ηλικίας της το 2012.

- σωστό λάθος

73) Θεμελιωμένο δικαίωμα λήψης σύνταξης με 4.500 ημέρες ασφάλισης στο 60^ο έτος της ηλικίας της διαθέτουν και οι ασφαλισμένες, που συμπληρώνουν τις 4.500 ημέρες ασφάλισης με αναγνώριση πλασματικού χρόνου.

- σωστό λάθος

74) Για τους άντρες και τις γυναίκες υπαλλήλους με ασφάλιση στο ΙΚΑ, που θεμελιώνουν δικαίωμα μέχρι 31.12.2010, υφίστανται, υφίσταται δικαίωμα λήψης μειωμένης συντάξεως.

- όχι με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους για τους άντρες και του 60^{ου} έτους για τις γυναίκες

- με την συμπλήρωση του
60^{ου} έτους για άντρες και
του 55^{ου} έτους για τις γυναίκες

75) Γυναίκα υπάλληλος με 4.500 ημέρες ασφάλισης η οποία συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της το 2011 μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 61^{ου} έτους της ηλικίας της.

- σωστό λάθος

76) Το έτος 2015 οι γυναίκες υπάλληλοι δικαιούνται συντάξεως με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους.

- σωστό λάθος

77) Γυναίκα υπάλληλος ασφαλισμένη πρώτη φορά πριν την /1/2993, συμπληρώνοντας 10.000 ένημα μέχρι 31.12.2010, συνταξιοδοτείται με την συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας της.

- σωστό λάθος

78) Στην περίπτωση των συνταξιοδοτούμενων με 10.000 ένημα, μέχρι 31.12.2010, προβλέπεται καταβολή μειωμένης σύνταξης με την συμπλήρωση του 60^{ου} έτους για τους άντρες και του 55^{ου} έτους για τις γυναίκες.

- σωστό λάθος

79) Γυναίκα υπάλληλος, διορισθείσα το 1980 συνολικά 9.000 ένημα δικαιούται σύνταξης με την συμπλήρωση.

- σωστό λάθος

80) Άντρας υπάλληλος με 10.500 Ημέρες Ασφάλισης το έτος 2010, δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του.

- 58^{ου} έτους 55^{ου} έτους
 60^{ου} ετών 50ου έτους

81) Στις 10.500 ημέρες ασφάλισης συνυπολογίζεται και ο χρόνος της προαιρετικής ασφάλισης.

- σωστό λάθος

82) Υπάλληλοι με 11.100 ένησημα μέχρι 31.12.2010 συνταξιοδοτούνται άνευ ορίου ηλικίας

- σωστό λάθος

83) Μητέρες με ανήλικα παιδιά συνταξιοδοτούνται με 5.500 ένησημα στο 55^ο έτος της ηλικίας τους.

- σωστό λάθος

84) Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μητέρων με ανήλικα, είναι ευνοϊκότερες στην περίπτωση των ασφαλισμένων στο δημόσιο σε σχέση με τις ασφαλισμένες στο ΙΚΑ.

- σωστό λάθος

85) Για την συμπλήρωση των 5.500 ενσήμων συνυπολογίζεται και ο πλασματικός χρόνος των παιδιών.

- σωστό λάθος

86) Γυναίκα υπάλληλος στο ΙΚΑ, συμπληρώνει 5.500 ένησημα το έτος 2012 και δικαιούται να συνταξιοδοτηθεί με όριο ηλικίας το 57^ο.

- σωστό λάθος

87) Οι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ τρίτεκνοι υπάλληλοι έχουν ειδικές ευνοϊκότερες ρυθμίσεις συνταξιοδότησης σε σχέση με τους ασφαλισμένους στο Δημόσιο.

- ναι όχι

88) Έγγαμη δημόσιος υπάλληλος χωρίς παιδιά, διορισθείσα το έτος 1984 στο Δημόσιο, με προηγούμενη ασφάλιση (600 ένησημα) στον ιδιωτικό τομέα, ανήκει στην κατηγορία όσων κατοχυρώνουν δικαίωμα όντος του 2010.

- ναι όχι

89) Άνδρας δημόσιος υπάλληλος, διορισθείς το 1984 με προηγούμενη ασφάλιση στο ΙΚΑ (σύνολο 600 ένημα), στον ιδιωτικό τομέα, κατοχυρώνει δικαίωμα συντάξεως μέχρι 31.12.2010;

- ναι** **όχι**

90) Υπάλληλος διορισθείς το έτος 1985 με ασφάλιση Δημοσίου και προηγούμενη ασφάλιση στο ΙΚΑ, θα υπαχθεί σε διαδοχική ασφάλιση;

- ναι** **όχι**

91) Στην ανωτέρω περίπτωση, από ποιον φορέα θα συνταξιοδοτηθεί;

- ΙΚΑ** **Δημόσιο**

92) Οι γενικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών ασφαλισμένων στο Δημόσιο είναι ευνοϊκότερες σε σχέση με τις αντίστοιχες των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ μετά τις ρυθμίσεις του νέου ασφαλιστικού νόμου;

- ναι** **όχι, είναι οι ίδιες**

93) Υπάλληλος ασφαλισμένος στο Δημόσιο, που συμπλήρωσε 23 χρόνια υπηρεσίας, το έτος 2010, μπορεί να αναγνωρίσει τον χρόνο της στρατιωτικής θητείας προκειμένου να θεμελιώσει δικαίωμα μέχρι 31.12.2010;

- ναι** **όχι**

94) Υπάλληλος, ασφαλισμένος στο Δημόσιο, που συμπλήρωσε 25 χρόνια το 2010, μπορεί ν'αναγνωρίσει την στρατιωτική του θητεία;

- ναι** **όχι**

95) Στο ως άνω παράδειγμα μπορεί ν'αναγνωρίσει άλλους πλασματικούς χρόνους;

- ναι** **όχι**

96) Υπάλληλος, ασφαλισμένος στο Δημόσιο, με 23 έτη υπηρεσίας μέχρι 31.12.2010, πόσα χρόνια πλασματικού χρόνου δικαιούται ν'αναγνωρίσει;

- 4** **6**
 5 **7**

97) Στο ως άνω παράδειγμα, εάν πρόκειται να συνταξιοδοτηθεί το 2015, πόσα χρόνια τον συμφέρει ν'αναγνωρίσει

- 4** **6**
 5 **7**

98) Υπάλληλος, υπαγόμενος σε καθεστώς βαρέων και ανθυγιεινών, συμπληρώνει 10.500 ένημα εκ των οποίων 7.500 στα βαρέα το έτος 2014. Σε ποια ηλικία θα συνταξιοδοτηθεί;

- 55** **58**
 57 & 3 μήνες **60**

99) Ο ως άνω υπάλληλος σε ποια ηλικία δικαιούται μειωμένης συντάξεως;

- 53** **56**
 55 & 3 μήνες **58**

100) Υπάλληλος, ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, συμπληρώνει 10.500 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012. Πόσα ένημα απαιτούνται για να συνταξιοδοτηθεί;

- 10.500** **11.100**
 10.800 **12.000**